

**Programma ChristenUnie
Utrechtse Heuvelrug
2022-2026**

Samen Recht Doen

Inleiding

ChristenUnie, partij in de samenleving

Deze verkiezingen gaan over mensen. Over jou en over mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en de manier van samenleven in Utrechtse Heuvelrug.

Een samenleving met toekomst

Nog steeds voelen we de gevolgen van de coronacrisis. Veel inwoners ervaren nog dagelijks de fysieke impact van COVID-19. Economisch zijn er grote klappen gevallen en de maatregelen hebben bij jong en oud sociale en psychologische sporen achtergelaten.

De ChristenUnie is zich van deze dingen bewust en ziet dat de manier waarop we met elkaar de samenleving vormgeven ter discussie staat.

Gelukkig hebben we ook gezien dat als het erop aankomt we in Utrechtse Heuvelrug oog voor elkaar hebben. Dat we in staat zijn om elkaar op creatieve manieren te vinden en elkaar te helpen.

Daarom gaan wij met dit programma van hoop de komende verkiezingen in.

Ondanks de grote financiële uitdagingen presenteren ons verkiezingsprogramma vol plannen voor Utrechtse Heuvelrug die laten zien dat de ChristenUnie wil bouwen aan een samenleving waarin aandacht is voor wat echt telt: Wij investeren in zorg voor elkaar, in een overheid die bondgenoot is van de inwoners van Utrechtse Heuvelrug, in een duurzame economie en in keuzes die goed zijn voor Gods schepping.

Zet je in voor de bloei van de stad waarin je woont, want de bloei van de stad is ook jullie bloei. (Jeremia 29:7)

Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten wij ons als christelijke partij inspireren door de Bijbel. In de Bijbel gaat het over mensen, over samenleven en ook over de overheid. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft. Wij geloven daarom dat

christelijke uitgangspunten in de politiek relevant zijn voor Utrechtse Heuvelrug.

Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens de ChristenUnie wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren. En de overheid beschermt de ruimte waarbinnen mensen vrede kunnen stichten.

De ChristenUnie is een landelijke, christelijke netwerkpartij. Dat biedt stabiliteit. Onze lokale standpunten zijn niet zomaar opgeschreven maar gebaseerd op onze christelijke uitgangspunten. Tegelijk biedt het feit dat de ChristenUnie actief is op alle niveaus van het openbaar bestuur uitstekende mogelijkheden om af te stemmen en om lokale zaken provinciaal of landelijk aan de orde te stellen (en andersom).

Van christenen voor alle mensen

De ChristenUnie is een partij *van christenen voor alle mensen*. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Utrechtse Heuvelrug. Doe met ons mee!

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Een samenleving met toekomst	2
<i>Van christenen voor alle mensen</i>	2
Inhoudsopgave	3
Hoofdstuk 1 Betrouwbare overheid	5
1.1 Vertrouwen	5
1.2 Duurzame Ontwikkelingsdoelen	5
1.3 De gemeente, dat zijn we samen	5
1.4 Financiën	7
Hoofdstuk 2 Veiligheid	9
2.1 Een veilige samenleving	9
2.2 Drugs en drank	9
2.3 Prostitutie	10
2.4 Mensenhandel en uitbuiting	11
2.5 Radicalisering	11
2.6 Ondernijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld	11
2.7 Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld	11
Hoofdstuk 3 Energie, klimaat en milieu	13
3.1 Betaalbare en klimaatvriendelijke energie en warmte	13
3.2 Klimaatadaptatie en Natuurbeleid	16
Hoofdstuk 4 Zorg	17
4.1 Volksgezondheid	17
4.2 Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties	17
4.3 Mantelzorgers	18
4.4 Vrijwilligers	18
4.5 Iedereen telt mee en doet mee	19
4.6 Langer zelfstandig	19
4.7 Ouderen	19
4.8 Verslaving	20
4.9 Opvangvoorzieningen	20
4.10 Zorg voor vluchtelingen	20

Hoofdstuk 5 Gezin, jeugd en onderwijs	22
5.1 Ondersteuning van kinderen en jongeren	22
5.2 Onderwijs	23
Hoofdstuk 6 Economie	25
6.1 Duurzame werkgelegenheid	25
6.2 Werken en rusten	26
6.3 Recreatie en toerisme	26
6.4 Bloeiende dorpskernen	26
6.5 Waardering van voedsel	27
6.6 Gezonde agrarische sector	27
Hoofdstuk 7 Meedoen op de arbeidsmarkt	28
7.1 Aan het werk	28
7.2 Armoede en preventie	30
Hoofdstuk 8 Wonen en ruimte	32
8.1 Wonen	32
8.2 Ruimte	35
Hoofdstuk 9 Mobiliteit	38
9.1 Voetgangers	38
9.2 Fiets	38
9.3 Openbaar vervoer	39
9.4 Parkeren	40
9.5 Verkeersveiligheid	40
9.6 Automobilititeit	41
Hoofdstuk 10 Kunst, cultuur en sport	42
10.1 Kunst en cultuur	42
10.2 Sport	43

Hoofdstuk 1 **Betrouwbare overheid**

1.1 **Vertrouwen**

Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt.

De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekend staan in Utrechtse Heuvelrug. Vrede en recht vinden we niet alleen in woorden maar ook in onze houding en in ons handelen. De ChristenUnie wil zich daarin laten leiden door wat God van mensen vraagt: Niet anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God. (Uit de Bijbel, Micha 6:8)

De ChristenUnie wil bijdragen aan het bouwen aan vertrouwen door:

- Open, herkenbaar en betrokken aanwezig te zijn in Utrechtse Heuvelrug
- Er voor te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden.
- Te streven naar een raadsprogramma met duidelijke afspraken maar met ook voldoende ruimte voor alle partijen om invloed op het beleid uit te oefenen.

1.2 **Duurzame Ontwikkelingsdoelen**

De Sustainable Development Goals (of Duurzame Ontwikkelingsdoelen) zijn 17 afgesproken wereldwijde doelen op het gebied van klimaat, armoede en onderwijs. De ChristenUnie wil dat onze gemeente deze SDG's integreert in al het beleid de komende periode. In 2021 is het tienjarig bestaan gevierd van de gemeente als Fairtrade Gemeente. Daarin ligt een basis om de SDG's in de komende periode verder uit te werken.

1.3 **De gemeente, dat zijn we samen**

De ChristenUnie wil dat inwoners in Utrechtse Heuvelrug zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken.

De gemeente moet op haar beurt dan wel open staan voor initiatieven van inwoners, instellingen, verenigingen, bedrijven en kerken.

De ChristenUnie zet in op het meedenken van inwoners, via platforms en andere organisaties voorafgaande aan beleidsvorming in de raad.

- In Utrechtse Heuvelrug gaan we, vanuit vertrouwen, actief werk maken van 'right to challenge' (uitdaagrecht). Het recht om als bewoners de gemeente uit te dagen en aan te

geven dat je, bijvoorbeeld als wijk of als dorp een voorziening zelf in stand wilt en kunt houden.

- De ChristenUnie wil dat continue burgerparticipatie een vanzelfsprekende en grote plaats inneemt bij de (invoering van de) Omgevingswet en vormgeving van de energietransitie.

Betrekken van jongeren

Democratie is geen statisch begrip, maar een levend organisme. Daarom moeten ook jongeren betrokken worden bij de politiek en de gemeente.

- Plannen van de gemeente moeten ook getoetst op de gevolgen voor jongeren. (generatiecheck).
- Inspanningen om jongeren bij de beleidsvoorbereiding en politieke besluitvorming te betrekken worden onverdroten voortgezet.
- Jongeren in Utrechtse Heuvelrug worden specifiek bij de 4-5 mei activiteiten betrokken en ervoor uitgenodigd.

Lokale Media

Onafhankelijke lokale en regionale media zijn cruciaal voor de lokale nieuwsvoorziening en de lokale democratie.

- De ChristenUnie wil onderzoek naar de haalbaarheid van een lokaal mediafonds, zodat de lokale nieuwsvoorziening kan worden ondersteund. Hierbij willen we de provincie ook betrekken vanuit hun rol als hoeders voor de kwaliteit van het lokale openbaar bestuur.
- De verdere versterking van de samenwerking tussen radio Regio 90 met SlotstadRTV en RTV De Bilt verdient ondersteuning vanuit de gemeente en de samenleving.

Discriminatie en racisme

Elke inwoner van Utrechtse Heuvelrug heeft recht op een rechtvaardige behandeling, onafhankelijk van gender, afkomst, handicap of andere status.

- Van etnisch profileren mag in Utrechtse Heuvelrug geen sprake zijn.
- Medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie moeten over voldoende kennis en vaardigheden op het gebied van onbewuste vooroordelen, discriminatie, antisemitisme en racisme beschikken. Daarom volgen zij een training die bijdraagt aan intercultureel vakmanschap.
- De ambtelijke organisatie in Utrechtse Heuvelrug weerspiegelt onze samenleving. Daarom zorgt de gemeente ook voor intern diversiteitsbeleid.

Digitalisering

Digitalisering is in onze samenleving niet meer weg te denken. Er zullen telkens nieuwere en snellere methodes van datatransport komen. Hieruit vloeien voor de ChristenUnie een aantal aandachtspunten uit:

- gezondheidseffecten van straling
- gewaarborgde privacy
- vermijden van monopolie situaties van aanbieders van digitale diensten

Communicatie

Voor veel mensen wordt de samenleving complex, bijvoorbeeld ouderen, allochtonen en laaggeletterden vinden het vaak ingewikkeld om op tijd de juiste informatie te vinden of om bij de overheid aan te kloppen voor hulp.

- De gemeente communiceert zo duidelijk en eenvoudig mogelijk met inwoners. Hiervoor wil de ChristenUnie een zogenaamd 'versimpelteam' inzetten.

Dorpen als lokale gemeenschap

De ChristenUnie waardeert dorpen en wijken als lokale gemeenschap en hecht aan het eigene en de vitaliteit van de lokale gemeenschap. Voor een betrokken kernenbeleid zijn er dorpsnetwerken en dorpsbudgetten.

Uitgangspunten:

- Er is alle ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijv. in coöperaties) op het gebied van wonen, duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.
- Indiensen van burgerinitiatieven worden niet van het kastje naar de muur gestuurd. De gemeentelijke organisatie hanteert hiervoor een eenvoudig systeem/loket en werkt via 'ambassadeurs' in de wijk of dorpskern.
- Meer vertrouwen, minder regels: Elk jaar komt het college met voorstellen voor regels die geschrapt, vereenvoudigd of samengevoegd kunnen worden.
- Heldere procesafspraken bij burgerparticipatie.
- De gemeente gebruikt bij schriftelijke communicatie met inwoners eenvoudig Nederlands. (taalniveau B1)

De ChristenUnie wil minder bestuurlijke drukte. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals gemeenschappelijke regelingen (WGR) vragen een actieve en kritische houding. Dit is extra belangrijk aangezien er meer samenwerkingsverbanden ontstaan waarvoor geen vastgestelde regels zijn, de regionale energietransitie is hier een voorbeeld van.

Ook is belangrijk dat de raad van Utrechtse Heuvelrug zicht en controle houdt op besluiten die een WGR of een ander samenwerkingsverband neemt.

- De ChristenUnie steunt (het wettelijk mogelijk maken van) initiatieven die kaderstelling en controle rondom samenwerkingsverbanden versterken, zoals het inzetten van raadsrapporteurs.
- De raad maakt afspraken over hoe WGR-en en andere samenwerkingsverbanden vanuit de raad worden gevoed en gecontroleerd.

1.4 Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen.

In de afgelopen jaren is het takenpakket van alle gemeenten flink uitgebreid. De beleidsvrijheid is beperkt en door bezuinigingen van de Rijksoverheid op de uitkering uit het Gemeentefonds ligt er een grote druk op het financieel beleid. Dat betekent dat, naast het uitgangspunt dat gemeenten voldoende geld van het Rijk moeten ontvangen om hun taken goed te kunnen uitvoeren, Utrechtse Heuvelrug uitgaven en inkomsten in evenwicht moet brengen.

Bij bezuinigingen wil de ChristenUnie de posten die te maken hebben met de nood van individuele inwoners, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen zo veel mogelijk ontzien. Uiteraard moet er voor mensen met weinig financiële draagkracht, maatwerk mogelijk zijn.

- De afgelopen periode kenmerkte zich door grote financiële tekorten (o.a. op jeugdzorg). Wij dringen er bij de Rijksoverheid op aan om gemeenten een structurele vergoeding te geven voor de taken die moeten worden uitgevoerd.
- De gemeente heeft als doelstelling dat fairtrade, duurzaam en circulair wordt ingekocht. Keuzes en resultaten zijn meetbaar.
- Misbruik van voorzieningen moet worden voorkomen en als dit wel gebeurt is een actieve aanpak nodig. Tegelijk verlangen we van onze gemeente dat deze naast mensen staat en maatwerk levert.
- Bij gezond financieel beleid horen voldoende reserves om calamiteiten te kunnen opvangen. Structurele uitgaven moeten met structurele middelen begroot te worden en dus niet met incidentele meevallers.
- Zorg voor elkaar en zeker voor onze kwetsbare medemensen staat voorop bij het maken van financiële en beleidsmatige afwegingen.
- De lokale belastingdruk kan in principe stijgen, gelet op de vrije belastingcapaciteit OZB, de wens om lokale voorzieningen in stand te houden, de grote maatschappelijke opgaven (zoals energietransitie en klimaatadaptatie) en de staat van de gemeentelijke financiën.
- Bij problemen die de gemeentegrenzen overstijgen moet worden gezocht naar samenwerking en solidariteit binnen de regio om zo mogelijk tot financiële afspraken te komen of een gezamenlijke lobby te organiseren.

Hoofdstuk 2 Veiligheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Als inwoner van Utrechtse Heuvelrug wilt u veilig kunnen leven. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. Elk dorp heeft een eigen aanpak nodig en inwoners moeten betrokken zijn bij het opstellen daarvan. Juist inwoners, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan goede buurten.

2.1 Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan. De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve, op herstel gerichte, aanpak van daders.

De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor inwoners in de wijk en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk concreet aan te pakken.

- Het veiligheidsbeleid op basis van regionale en lokale veiligheidsplannen wordt voortgezet.
- Er wordt blijvend ingezet op beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagenten
- De burgemeester zorgt voor lage drempels voor het doen van (anoniem) aangifte en voor goede terugkoppeling door de politie.
- In wijken waar groepen jongeren georganiseerd overlast veroorzaken, wordt een groepsaanpak opgesteld in overleg met het Veiligheidshuis. Harde kern en meelopers worden geïdentificeerd en ouders en netwerken betrokken om de overlast terug te dringen.
- Cameratoezicht is een goed middel, de ChristenUnie wil het beperkt (proportioneel) toepassen.
- Zolang er geen landelijk dan wel regionaal vuurwerkverbod is, wordt jaarlijks het aantal vuurwerkvrije zones uitgebreid.
- Er is in Utrechtse Heuvelrug ruimte voor organisaties als Stichting Exodus die opvang en ondersteuning bieden aan (ex-)gedetineerden.
- We hebben oog voor de onderliggende psychische of sociale problemen van overlast gevende mensen en zetten daar interventies op in.

2.2 Drugs en drank

De effecten van drugs zijn verwoestend, in de levens van de gebruikers en in de samenleving. Het belast de veiligheid, het milieu en de gezondheidszorg. Om maar niet te spreken van de menselijke waardigheid, die verloren gaat.

De ChristenUnie wil de aanwezigheid van coffeeshops en het gebruik van drugs actief tegengaan en streng optreden bij overlast. De gemeente handhaaft bij aanwezige coffeeshops actief op de landelijk vastgestelde AHOJ-GI-criteria. We zijn blij met het lachgasverbod.

De ChristenUnie is tegen het zelf telen van wiet door gemeenten en is zeer kritisch over experimenten hiermee. Wiet is en blijft een verboden middel. Door het wietgebruik tegelijkertijd wel te gedogen geeft de overheid een dubbele boodschap af.

Tegen illegale hennepkwekerijen wordt hard opgetreden. Growshops zijn verboden.

De gemeente Utrechtse Heuvelrug moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Het mag niet zo zijn dat zelfs kinderen het gebruik van een pilletje normaal vinden.

Het dumpen van drugsafval levert enorme milieuschade op en gaat gepaard met illegaliteit en criminaliteit. De ChristenUnie wil dat Utrechtse Heuvelrug zich in de regio/provincie sterk maakt voor een taskforce druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.

De handhaving van de Drank- en Horecawet vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. De ChristenUnie is voor extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De strijd tegen drankmisbruik voert de gemeente samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.

Sluitingstijden van horeca zijn lokaal maatwerk. Belangrijk daarbij is een totaalpakket aan afspraken met horeca, politie, hulpverlening en omwonenden.

- De gemeente organiseert (zo nodig samen met andere gemeenten) voldoende toezicht-capaciteit voor de Drank- en Horecawet.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug maakt zich in de regio/provincie sterk voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug zet zich samen met maatschappelijke partners in voor de preventie van alcohol- en middelengebruik. Niet alleen richting de jeugd, maar ook in de richting van ouders/volwassenen.

2.3 Prostitutie

Prostitutie is geen gewoon beroep. Prostitutie is ongelijkwaardig, er is bijna altijd sprake van machtsongelijkheid of economische ongelijkheid. Daarom is de ChristenUnie tegen prostitutie. Criminaliteit, mensenhandel, uitbuiting, eenzaamheid en andere sociale problemen zijn de schrijnende werkelijkheid achter de schone schijn.

Met de verschuiving van prostitutie van de clubs en bordelen naar het thuiswerken/via internet diensten aanbieden, neemt de onzichtbaarheid van de prostitutiebranche toe en daarmee ook de risico's. De coronacrisis heeft deze ontwikkeling versterkt.

- De gemeente Utrechtse Heuvelrug zorgt voor een veilige opvang voor slachtoffers van loverboys, pooiers en mensenhandelaren.
- Mochten er seksinrichtingen in onze gemeente komen: Prostitutiecontrole en controle door de GGD vindt structureel plaats, ook om prostituees te kunnen benaderen om hen te bewegen met behulp van een uitstapprogramma, het werk in de prostitutie achter zich te laten.
- Zelfstandig thuiswerkende prostituees zijn vergunningplichtig.
- Onder jongeren speelt sexting en grooming een steeds grotere rol. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat ouders en scholen samen optrekken als het gaat om voorlichting en hulpverlening.
- Sociale dorpsteams/professionals moeten alert zijn om loverboysituaties en gevallen van mensenhandel (thuisprostitutie) in de wijk te herkennen en maken afspraken met de politie over handhaving, melding en begeleiding.

2.4 Mensenhandel en uitbuiting

Mensenhandel betekent per definitie het uitbuiten van mensen. Daarbij wordt dwang, misleiding, machtsmisbruik of misbruik van een kwetsbare positie gebruikt.

Mensenhandel

- seksuele uitbuiting, bijvoorbeeld wanneer iemand onvrijwillig voor iemand anders in de prostitutie werkt.
- arbeidsuitbuiting, dat door dusdanig slechte arbeidsomstandigheden mensenrechten in het geding zijn. Onder onmenselijke omstandigheden teveel onbetaalde uren moeten werken, bijvoorbeeld als au pair, in een wasserij, kwekerij, restaurant enzovoort.
- criminele uitbuiting waarbij iemand een ander aanzet tot criminele activiteiten, bijvoorbeeld onder dwang moeten stelen, of drugs vervoeren.

De ChristenUnie wil dat onze gemeente zich, in samenwerking met andere gemeenten in de regio, actief inzet voor beleid tegen deze ernstige en complexe vorm van criminaliteit. Op die manier voorkomen we een waterbedeffect tussen gemeenten en zijn we beter in staat mensenhandel te voorkomen, te signaleren en aan te pakken.

2.5 Radicalisering

Radicalisering vormt een bedreiging voor de manier waarop wij in Utrechtse Heuvelrug in vrijheid en veiligheid leven. Aanpak van radicalisering bestaat daarom tegelijk uit het weerbaar maken van individuen tegen radicaal gedachtegoed. Vooral jongeren die op zoek zijn naar hun plek in de samenleving zijn kwetsbaar. Het is daarmee niet alleen een veiligheidsvraagstuk maar ook een maatschappelijk vraagstuk.

- In Utrechtse Heuvelrug is er aandacht in het veiligheidsbeleid om, in samenwerking met de plaatselijke gemeenschappen, radicalisering tegen te gaan.

2.6 Ondernijming: verwevenheid tussen boven- en onderwereld

Ook in Utrechtse Heuvelrug zijn we ons bewust van de invloed van grootschalige criminele organisaties. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Door een oplettende houding van het gemeentebestuur kunnen we deze ontwikkelingen op het spoor komen. Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan het gebruik van winkelpanden (kap- en massagesalons) of horecapanden die aanwezig zijn op een manier die nauwelijks rendement kan opleveren.

- De ChristenUnie is er voorstander van de wet Bibob gericht en zo veel als mogelijk is, in te zetten.

2.7 Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld

Kinderen hebben het recht om veilig te zijn, om beschermd te worden tegen mishandeling. Want de gevolgen van mishandeling zijn groot. Niet alleen kinderen maar ook ouderen en (ex-)partners zijn dagelijks slachtoffer. Hier ligt ook een taak voor de samenleving om naar elkaar om te zien.

- De ChristenUnie zet zich in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, verloskunde, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis.
- Ouderenmishandeling krijgt de komende periode meer aandacht. Hiervoor overlegt de gemeente met mantelzorg- en ouderenorganisaties.

Hoofdstuk 3 Energie, klimaat en milieu

Mensen zijn onderdeel van een prachtige schepping waarvan het bestaan in Gods handen ligt. De ChristenUnie wil krachtig inzetten op de hoopvolle en noodzakelijke beweging die gaande is naar een groene, duurzame economie die zich houdt aan de grenzen van de aarde en aan de norm van ecologische en sociale gerechtigheid.

Wij willen af van olie, aardgas en kolen en ruim baan maken voor schone energie. Energiebesparing in de industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit wordt topprioriteit. Auto's zonder uitstoot en energie neutrale huizen worden de norm. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap in en om Utrechtse Heuvelrug. Voor deze plannen kunnen we niet zonder samenwerking met en enthousiasme van onze inwoners.

3.1 Betaalbare en klimaatvriendelijke energie en warmte

In Nederland is de klimaatwet van kracht, die ons land opdraagt om de uitstoot van broeikasgassen stapsgewijs en onomkeerbaar terug te dringen. Een aantal concrete stappen zijn neergelegd in het klimaatplan 2021-2030.

De ChristenUnie wil toe naar een lokaal vormgegeven energiesysteem van volledig hernieuwbare energie. De gemeente heeft de regie in deze lokale energietransitie. De gemeente werkt voor het realiseren van deze kolossale opgave samen in regionaal verband met 15 gemeenten rond de stad Utrecht. Deze gemeenten hebben onderzoek gedaan naar de regionale energiebehoefte en mogelijkheden om daarin te gaan voorzien. Voor dit moment wordt vooral gekeken naar energie via zon en wind. Die plannen zijn op grond van het klimaatplan neergelegd in een regionale energiestrategie. Daarin is tot 2030 een totale opgave van 1,8 Terrawatt uur neergelegd. Als gemeente nemen wij daarvan 0,088 Terrawatt uur (anders gezegd: 88 miljoen kilowattuur) voor onze rekening. Bij het berekenen van de opgave is al rekening gehouden met forse inspanningen op het verminderen van de energiebehoefte, bijvoorbeeld door het isoleren van woningen en gebouwen. Uiteraard staan wij open voor toepassing van andere veilige technieken voor energie opwek. Daarbij geldt dat de veiligheids-, gezondheids- en milieurisico's vooraf in kaart moeten worden gebracht.

Lokaal klimaatakkoord

Onze lokale energiecoöperatie brengt de energietransitie dichterbij de inwoners en maakt lokaal eigendom mogelijk. Denk aan de zonnepanelen op de Binder in Leersum en het agrarisch initiatief in Overberg. De samenwerking tussen gemeente en energiecoöperatie kan een voorbeeld zijn voor samenwerking tussen andere partners. Dat is ook hard nodig. Want de gemeente kan de grote opgave onmogelijk alleen realiseren. Het is een opgave voor de gehele samenleving. Om die reden streeft de ChristenUnie samen met andere partijen naar de totstandkoming van een lokaal klimaatakkoord. Daarin worden binnen afzienbare termijn gezamenlijke en realiseerbare projecten afgesproken met bijvoorbeeld ondernemers, de recreatiesector, de agrarische sector en sportverenigingen om te isoleren en duurzame energie te gaan opwekken en zo mogelijk op te slaan. Door samen te werken, brengen ondernemers en organisaties elkaar tot ideeën, en zetten ze extra stappen om energie-efficiënt te worden. Samen kom je verder. Vanzelfsprekend kunnen andere lokale initiatieven (bijvoorbeeld van inwoners van een straat) hierbij aanhaken.

Energiecoaches

De ChristenUnie is blij met het energieloket en de inzet van energiecoaches die inwoners begeleiden bij het zetten van stappen in het verduurzamen van hun woning en inwoners helpen om de subsidiemogelijkheden optimaal te benutten.

- Isolatie van de woning is de eerste stap. Daarna volgen maatregelen als zonnepanelen en de inzet van warmtepomp of aansluiting op warmtenet.
- De gemeente ondersteunt ook de minima in Utrechtse Heuvelrug bij het verduurzamen van hun woning.

Participatie

Belangrijk is dat omwonenden nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals zonne-energie en windmolens, en dat zij kunnen mee profiteren van de voordelen. Participatie zorgt ervoor dat lusten en lasten eerlijker worden verdeeld en kan op allerlei manieren: van een gebiedsgebonden bijdrage die terugvloeit naar de lokale samenleving tot een aandeelhouderschap van inwoners/coöperatie. Belangrijk is wel dat dit voor iedereen in Utrechtse Heuvelrug bereikbaar is (dus ook voor inwoners met een kleinere portemonnee).

Meer wind- en zonne-energie

Voor dit moment zijn met name zon- en wind energie beschikbaar voor grootschalige toepassing. ChristenUnie vindt het belangrijk zorgvuldig met zonne-energie projecten om te gaan. Daarom ook zijn we kritisch als het gaat om zonneparken op het land. Want eerst moet de gemeente zich richten op het plaatsen van zonnepanelen op de grote lege daken van gebouwcomplexen in Utrechtse Heuvelrug, waaronder gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed en particuliere woningen, maar ook corporatiebezit en VVE's.

- Het uitsluitend opwekken van zonne-energie zonder windenergie brengt op dit moment de energieproductie uit balans, met extra hoge kosten voor verzwaring van de netcapaciteit. Een motie van de Raad (juni 2020) sluit plaatsing van windmolens binnen de grenzen van het nationaal park en in een straal van 400 meter daaromheen volledig uit (= 95% van grondoppervlak van de gemeente). De ChristenUnie pleit er voor deze uitspraak te herzien zodat plaatsing van windmolens op meer plaatsen binnen de gemeente kan worden onderzocht.
- De ChristenUnie steunt de gedachte om een burgerforum in te stellen dat de gemeenteraad adviseert over het vaststellen van meerdere zoeklocaties voor windenergie.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug werkt samen met een of meerdere energiecoöperaties, zodat bewoners met elkaar kunnen investeren in zonne- en of windenergie.
- Voor grootschalige zon- en windprogramma's hanteert de gemeente ook sociaal-maatschappelijke kaders (inspraak, participatie, welke gebieden eerst) met aandacht voor:
 - Actieve betrokkenheid van omwonenden, grondeigenaren en overige belanghebbenden
 - Minimaal 50% lokaal eigendom
 - instellen van een omgevingsfonds
 - Zorgvuldige integratie in het landschap (meervoudig ruimtegebruik)
 - De gemeente Utrechtse Heuvelrug hanteert de principes van de Gedragscode Zon op Land
- De gemeente neemt in het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan CO2-emissiereductie op. Prioriteit krijgt het stimuleren van hybride werken (enkele dagen thuis en enkele op de zaak), alternatieven voor de eigen auto (deelauto's), het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer en het stimuleren en faciliteren van carpoolen.

- Met woningcorporaties spreken we af dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn, waarbij de woonlasten gelijk blijven.

Investeren in warmtenetten

Bij nieuwbouw is aardgas-loos bouwen inmiddels de norm. De doelstelling is dat Nederland in 2050, maar liefst (veel) eerder geen aardgas meer gebruikt. Dit heeft consequenties voor eigenaren van woningen en gebouwen. De gemeente Utrechtse Heuvelrug speelt hier lokaal op in door wijkgericht samen met inwoners plannen op te stellen.

De ChristenUnie wil de potentie van restwarmte maar ook van geo- en aquathermie benutten en steeds minder afhankelijk zijn van aardgas. Lage en midden-temperatuur warmtenetten hebben meerwaarde voor de verwarming van woonwijken. De ontwikkeling van warmtenetten vraagt echter duidelijke afspraken over de rol van betrokken publieke en private partijen, over een (gelijk) speelveld voor warmteleveranciers en transparantie.

- We willen ruimte voor publieke investeringen in warmtenetten en zien een belangrijke rol voor de publieke netwerkbedrijven.
- Ook willen we ruimte voor participatie en zeggenschap vanuit de buurt en voor coöperatieve modellen van warmtenetten. Consumentenbescherming en keuzevrijheid staan hierbij hoog in ons vaandel.

Verdere aandachtspunten

- De ChristenUnie ziet de rol van de gemeente in het faciliteren van duurzaamheidsfondsen en duurzaamheidsleningen en wil dat de gemeente zich aansluit bij de gemeentelijke verduurzamingsregeling ten behoeve van kleine MKB-bedrijven, in navolging van Wijk bij Duurstede.
- Informatie over duurzaamheid voor inwoners en ondernemers wordt nog zichtbaarder gemaakt op de gemeentelijke website.
- Voorkom energiearmoede: Waar aardgas wordt vervangen door duurzame warmte, investeren we zo snel mogelijk in isolatie zodat de energierekening omlaag gaat.
- Bij vervanging van de straatverlichting wordt tenminste in woonstraten een aantal straatlantaarns voorzien van laadvoorzieningen voor elektrische auto's.
- Zon op dak en laadpalen in Bouwbesluit: Opwekking van zonne-energie op daken en in gevels is een uitstekende vorm van meervoudig ruimtegebruik. Door de groei van elektrische mobiliteit zal de vraag naar laadmogelijkheden toenemen. Daarom wordt geschiktheid van daken voor zonne-energie en het aanleggen van laadinfrastructuur verplicht in het Bouwbesluit utiliteitsbouw.

Zie voor meer over duurzame woningen ook hoofdstuk 8: Wonen en ruimte

Inzameling herbruikbare grondstoffen

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2025 mag er nog 30 kilo restafval per persoon per jaar zijn. Dat levert voor de gemeente en de inwoners een zeer ambitieuze taakstelling op. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik.

- De gemeente Utrechtse Heuvelrug stimuleert ook scholen, maatschappelijke organisaties, bedrijven en recreatieondernemers om afval (nog beter) te scheiden en faciliteert hen hierin zoveel mogelijk.
- Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond het voorkomen en hergebruiken van afval, zwerfvuil en compost.
- In de aanbestedingseisen neemt de gemeente op dat grondstoffen aan het eind van de levenscyclus eenvoudig te scheiden en herbruikbaar moeten zijn.
- Gezamenlijk aanpak van de circulaire economie met lokale branche en ondernemers(verenigingen) (bijv. voor het uitwisselen van lokale reststromen).

3.2 Klimaatadaptatie en Natuurbeleid

Vergroening woongebied en schone lucht

Natuur is goed voor de mens. De komende periode behouden en breiden we daarom groen uit in Utrechtse Heuvelrug en vervangen we zoveel mogelijk bestrating door groen(stroken). Verdichting en vergroening moeten hand in hand gaan om hittestress te verminderen, biodiversiteit in de dorpen te vergroten en bij te dragen aan schonere lucht en betere leefbaarheid. We ondersteunen particuliere initiatieven die daaraan bijdragen.

- Utrechtse Heuvelrug zal ook het Schone Lucht Akkoord mee ondertekenen, zodat de ambitie van 50% gezondheidswinst ruimschoots wordt gehaald.
- De ChristenUnie pleit voor goede voorlichting over het stoken van hout en het nut van houtrookfilters.

Biodiversiteit.

De biodiversiteit (soortenrijkdom) neemt schrikbarend af. Doel is om de biodiversiteit en natuurrijkdom te versterken. Dit doen we in Utrechtse Heuvelrug onder andere door:

- vergroening van bermen in het buitengebied (met gebruikmaking van inheemse soorten);
- het stimuleren van agrariërs in het aanleggen van bloemrijke akkerranden;
- natuurvriendelijke maatregelen bij plagen.

Toekomstbestendig waterbeheer

'Leven met water' raakt ook Utrechtse Heuvelrug. Er zijn veel uitdagingen op watergebied. Bijvoorbeeld: toenemende verstening, de toename van extreme buien, drinkwateronttrekking, watergebruik door natuur en landbouw, snelle afvoer van hemelwater, een te laag waterpeil op de flanken van de Heuvelrug en ondoordacht watergebruik door inwoners. Dat brengt problemen met zich, zoals overlast en schade. De extremen merken we ook in lange droge, hete periodes. De provincie heeft met een aantal partners, zoals onze gemeente een Blauwe agenda opgesteld om weer te komen tot een robuust watersysteem.

- De blauwe agenda 2020-2021 krijgt een vervolg in een praktisch investeringsprogramma mede gericht op herstel van de waterbuffers in de Heuvelrug.
- Er komt de komende raadsperiode een lokaal klimaatadaptatieplan dat ten minste samen met de waterschappen is ontwikkeld.
- Inwoners hebben een belangrijke rol als het gaat om waterberging: "Steen eruit, plant erin". De gemeente brengt dit van tijd tot tijd onder de aandacht.
- Regenwater wordt zoveel mogelijk op de plek waar het valt geïnfiltreerd. Waar dit niet direct kan wordt verder gebouwd aan aparte afvoer en gebruik van regenwater buiten het riool om.

- De gemeente stimuleert de aanleg van groene daken en geeft zelf het goede voorbeeld. Daarmee werken we in Utrechtse Heuvelrug aan meerdere doelstellingen tegelijk: waterberging, verkoeling, biodiversiteit en zonnepanelen leveren meer rendement.
- In overleg met belanghebbenden wordt verhoging van het waterpeil op de flanken van de Heuvelrug onderzocht.

Hoofdstuk 4 Zorg

Waar staat de ChristenUnie voor

Eén van de kenmerken van de samenleving van nu is dat bijna iedereen deel uitmaakt van een of meerdere netwerken van mensen, zoals gezinnen, klassen in scholen, vriendengroepen, verenigingen, geloofsgemeenschappen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en van eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen. De coronacrisis heeft dit nog versterkt. Tegelijkertijd ontstonden in die periode juist ook mooie initiatieven waarin mensen naar elkaar omzagen. Er is kracht in de samenleving. Het is belangrijk dat mensen elkaar als het kan helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen, die het niet op eigen kracht redden. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we in Utrechtse Heuvelrug extra gaan investeren in preventie en vroeg signalering. Want voorkomen is beter dan genezen.

De decentralisaties liggen inmiddels ruim 5 jaar achter ons. Niet alles gaat goed, vooral omdat de integrale hulp aan inwoners in Utrechtse Heuvelrug nog beter kan.

De negatieve gevolgen van de toeslagenaffaire moeten ook op gemeentelijk niveau onze aandacht hebben en we moeten de gedupeerden waar mogelijk helpen.

4.1 Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven.

Gezondheid is het uitgangspunt. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.

- Op basis van het landelijke Preventieakkoord zijn er al een aantal activiteiten in onze gemeente opgepakt met name om overgewicht te beperken en te voorkomen. Naar het voorbeeld van Breda (in een lokaal preventieakkoord) worden die activiteiten op basis van concrete projecten in de komende periode uitgebreid en verbreed in samenwerking met o.a. de gezondheidszorg, werkgevers, scholen en zorginstellingen.

4.2 Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties

De ChristenUnie is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal, bereikbaar en met een menselijk gezicht.

Er wordt regelmatig een beroep gedaan op hulpverlening binnen de kerken. Deze constructieve rol en toegevoegde waarde vragen, om wederzijds respect en om versterking van de contacten tussen overheid en kerken (diaconieën). Als ChristenUnie erkennen we dat de kerk een andere roeping heeft dan de overheid. En dat kerk en overheid elkaar vanuit die andere roeping, die je gescheiden moet houden, kunnen versterken.

De inzet van ervaringsdeskundigheid (bij o.a. de ggz, maatschappelijke zorg, mantelzorg vluchtelingenwerk) draagt bij aan grotere deelname aan de samenleving en heeft daarnaast meerwaarde voor de ervaringsdeskundige zelf.

- Bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers en desgewenst een onafhankelijke zorgconsulent.
- Utrechtse Heuvelrug voert het gebruik van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid in.
- Integrale afwegingen worden gemaakt in één beschikking voor zowel Wmo, jeugdhulp, participatiewet, minimabeleid enz. (Eén gezin, één plan).
- Naast Zorg-in-natura (ZIN) is een persoonsgebonden budget (pgb) een instrument om passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil het dat pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is.
- Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.
- De ChristenUnie wil meer hergebruik en delen van (zorg-) middelen. Bij verhuizing naar een andere gemeente worden cliënten in staat gesteld de aan hen in het kader van de WMO verstrekte zorgmiddelen te blijven gebruiken.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug blijft in overleg met onderwijs, bibliotheken en sociale dorpsteams werken aan de aanpak van (digitale) laaggeletterdheid.
- Mensen met een beperking die voor hun contacten afhankelijk zijn van de regiotaxi moeten niet daarin door financiën belemmerd worden.

Personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. Er zijn veel minder GGZ-bedden en problemen worden niet altijd tijdig herkend en soms blijft hulp uit. De ChristenUnie wil bijsturen waar nodig. Daarbij zet de gemeente in op vernieuwende vormen van zorg. Mensen die verward gedrag vertonen horen in ieder geval niet thuis in een politiecel, ze verdienen de aandacht van omgeving en hulp. Tegelijk zal de samenleving meer oor en oog moeten krijgen voor burens die 'anders' zijn.

- Samen met de GGZ maakt de gemeente afspraken over hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken worden en wordt voorkomen dat mensen afhankelijk worden van de GGZ.
- De politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de sociale dorpsteams maken afspraken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag. Voorkomen wordt dat deze mensen in een politiecel terecht komen.
- Het is noodzakelijk dat voor wijkbewoners een centraal alarmnummer voor het melden van verward gedrag beschikbaar is (24/7).

4.3 Mantelzorgers

Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet de ChristenUnie in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die, soms zonder dat ze het zelf weten, mantelzorger zijn geworden.

- De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft al aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening. Daarbij is ook ondersteuning voor jonge mantelzorgers. De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn of worden actief op deze vorm van ondersteuning ;
- In Utrechtse Heuvelrug minimaliseren we regels en drempels bij het aanvragen van een mantelzorgwoning.

4.4 Vrijwilligers

De gemeente Utrechtse Heuvelrug kent vele vrijwilligers en de ChristenUnie is trots op al het werk dat zij verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze samenleving. Daarom wil de ChristenUnie dat de gemeente vrijwilligerswerk faciliteert en het vrijwilligers en organisaties/verenigingen niet moeilijker maakt door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

4.5 Iedereen telt mee en doet mee

Met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap is een inclusieve samenleving dichterbij gekomen. Mensen met een beperking moeten op alle fronten mee kunnen doen.

- De gemeente evalueert en actualiseert de inclusie-agenda en rapporteert regelmatig over de voortgang van de lokale inclusie-agenda.
- Utrechtse Heuvelrug streeft ernaar dat er voldoende openbare toiletten beschikbaar zijn.

4.6 Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag wonen langer thuis. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De ChristenUnie vindt dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug daarin, samen met woningeigenaren en woningcorporaties een grote verantwoordelijkheid heeft.

Niet alleen woningen maar ook de openbare ruimte moet toegankelijk en veilig zijn en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten. Juist dichtbij huis. Daarom wil de ChristenUnie het sluiten en centreren van voorzieningen zoveel mogelijk voorkomen.

- Woningeigenaren krijgen van tijd tot tijd voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.
- De gemeente handhaaft de Blijverslening zodat particulieren hun woning makkelijker kunnen aanpassen.
- Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben.
- Er zijn voldoende zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.
- De openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting.
- De ChristenUnie wil ruimte geven aan woonzorginitiatieven waarbij inwoners elkaar ondersteunen in de verschillende levensfasen.

4.7 Ouderen

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Ze hebben bijgedragen aan het functioneren van de samenleving zoals die nu is. Ouderen verdienen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. De ChristenUnie heeft hier oog voor en zet zich in om eenzaamheid te bestrijden.

- In overleg met de wijk, diaconieën of verenigingen wordt gekeken hoe voorzieningen met een sociale functie open kunnen blijven. Bijvoorbeeld door zelfbeheer.

- Sport en bewegen voor ouderen wordt een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid.
- De ChristenUnie wil dat ouderen ouder dan 75 jaar een aanbod van een bezoek krijgen vanuit de sociale dorpsteams (evt. door vrijwilligers) om (verborgen) problemen, zoals eenzaamheid op te sporen.
- De gemeente neemt het voortouw om met huisartsen, wijkverpleging, geriatrisch deskundigen en verpleeghuizen voor elke wijk één plan over de organisatie van ouderenzorg te maken. Per dorp is er één herkenbaar en aanspreekbaar wijkverpleegkundig team. De keuzemogelijkheid voor identiteitsgebonden zorg blijft gewaarborgd.
- De informatie van Samen op de Heuvelrug moet meer bekendheid krijgen.
- Samen met de bibliotheek wordt een cursus aangeboden om ouderen zo nodig meer digitaalvaardig te maken.
- We willen een initiatief zoals 'Verbonden Buurt' (Wijk bij Duurstede). Hierin zijn burenteams van vrijwilligers actief die kwetsbare inwoners ondersteunen.
- Er moet aandacht zijn voor de bereikbaarheid van medische voorzieningen in de avonden en tijdens de weekenden, zoals een huisartsenpost en een apotheek.
- Alle gemeentelijke diensten moeten telefonisch bereikbaar zijn voor ouderen, niet alleen digitaal.

Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 8: Wonen en ruimte

4.8 Verslaving

Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. De ChristenUnie wil dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek krijgt. Niet alleen gericht op alcohol en softdrugs maar ook gameverslaving en het gebruik van synthetische drugs. De opkomst en acceptatie van het gebruik hiervan is zorgelijk. De risico's van het gebruik van synthetische drugs als XTC en MDMA zijn groot. Voorlichting op universiteiten, scholen en bij feesten moet vooral gericht zijn op preventie en pas dan op het veilig gebruik en controle ervan.

Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 2: Veiligheid

4.9 Opvangvoorzieningen

De gemeente heeft de verplichting mensen die door wat voor oorzaak dan ook geen dak boven het hoofd hebben, opvang te bieden. Opvang heeft als doel te voorzien in basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen en vervolgens te begeleiden naar noodzakelijke hulp en uiteindelijk weer naar zelfstandigheid. De gemeente bereidt zich voor op de komende decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang, met aandacht voor wonen, zorg en welzijn.

4.10 Zorg voor vluchtelingen

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft een verantwoordelijkheid als het gaat om goede opvang van vluchtelingen. Mensen die vanwege bijvoorbeeld oorlogsgeweld of dreiging van vervolging huis en haard hebben verlaten, moeten een veilig onderkomen krijgen. We zijn ons ervan bewust dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. Wij willen dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij en niet elk half jaar een nieuwe woonplek krijgen toegewezen. Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan (vrijwilligers)werk en participeren in verenigingen. De ChristenUnie pleit voor gespreide, kleinschalige

opvang van vluchtelingen. Belangrijk is tegelijk dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden in Utrechtse Heuvelrug leidend zijn.

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) verdienen bijzondere aandacht. Veel van hen raken in de problemen en maken een opleiding niet af.

De gemeente moet de taakstelling voor huisvesting van statushouders halen, maar bewaakt ook dat dit niet tot verdringing op de huizenmarkt leidt. Dit kan door (tijdelijk) extra huisvesting te realiseren, en door het verbouwen van bijvoorbeeld kantoorpanden tot woningen. Gemeenten dienen hier zo nodig actief het gesprek over aan te gaan met het provinciebestuur. 'Asielzoeker wijken' of 'vluchtelingenflats' zijn absoluut onwenselijk, daarom is spreiding belangrijk.

De ChristenUnie vindt dat iedereen recht heeft op onderdak. Dat geldt ook voor uitgeprocedeerde asielzoekers en staatlozen. Zolang de buitenschuldregeling onvoldoende werkt of landen van herkomst onvoldoende meewerken aan terugkeer mogen uitgeprocedeerden daar niet de dupe van zijn. De gemeente Utrechtse Heuvelrug moet tenminste minimale opvang (bed, bad en brood) bieden, ook wanneer daar geen landelijke regeling voor is.

- De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het, verspreid over de wijken, huisvesten van statushouders.
- Activiteiten vanuit de samenleving, zoals maatjes-/buddyprojecten die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen worden omarmd. De gemeente Utrechtse Heuvelrug steunt (financieel) maatjesprojecten, omdat die bijdragen aan de kennismaking met onze waarden, cultuur en taal.
- De gemeente schakelt het bedrijfsleven in en daagt hen uit statushouders in dienst te nemen.
- In Utrechtse Heuvelrug zorgen we voor tenminste bed, bad en brood (en begeleiding) voor uitgeprocedeerde asielzoekers zolang ze (nog) in Nederland zijn.

Hoofdstuk 5 Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Utrechtse Heuvelrug moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. De ChristenUnie wil dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis onderwijs en zorg kunnen krijgen, óók zij die extra ondersteuning nodig hebben. In Utrechtse Heuvelrug is er onderwijs en ondersteuning die past bij de cultuur, identiteit en achtergrond van het gezin.

5.1 Ondersteuning van kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Stabiele, sterke en liefdevolle gezinnen vormen de veilige basis voor gelukkige kinderen die zich goed ontwikkelen. De ChristenUnie wil dat stellen met kinderen handvatten aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap. Zo moet de geboortezorg niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding. Onderzoek laat zien dat voorlichting en begeleiding positief werken tegen stress in de relatie. De eerste 1000 dagen van een kind zijn essentieel in diens kansen op een stabiele ontwikkeling. In Utrechtse Heuvelrug gaan we met de Jeugdgezondheidszorg/GGD extra inzetten op deze periode.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Meer inzet op preventie van en ondersteuning bij relatieproblemen is dringend nodig omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed voor ouders wordt voorkomen. Bovendien kan het hoge kosten (in de jeugdzorg, bijzondere bijstand, herhuisvesting, dubbele bewindvoering) voor de samenleving besparen.

- De gemeente sluit zodra dit mogelijk is aan op de aanpak "scheiden zonder schade" en het relatie ondersteuningsproject in Rotterdam.
- Ouderschaps cursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn;
- De ChristenUnie is voorstander van initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen, bijvoorbeeld via buurtgezinnen, Home-Start en de Family Factory.

Effectieve ondersteuning

Door in 2015 de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. We zijn een eind op weg. Om de transformatie echt te laten slagen zal er verder ingezet moeten worden op voldoende middelen van het Rijk en op een integrale blik op de achtergrondproblemen van kinderen en jongeren die zich melden bij de jeugdhulp.

De ChristenUnie pleit voor meer preventie en vroegsignalering. Als er hulp nodig is wordt door de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals één plan gemaakt.

De ChristenUnie wil in Utrechtse Heuvelrug de volgende punten aanpakken, zodat de kosten in de jeugdzorg beheerst kunnen worden

- De ChristenUnie pleit voor meer preventie en vroegsignalering door samenwerking tussen school, huisarts en sportvereniging.

- De scholen in Utrechtse Heuvelrug moeten in staat gesteld worden hun pedagogisch klimaat zo vorm te geven dat kinderen en jongeren niet uitvallen. Daar waar dat toch dreigt is het nodig dat er een goede link is tussen jeugd scholen, jeugdzorg en gemeente. Dat betekent ook dat passend onderwijs trajecten daarin actief worden betrokken.
- Afbouw residentiële jeugdzorg: Kinderen hebben fundamenteel recht om op te groeien in een gezin. Soms kan dat niet, dan zoeken we een pleeggezin, zo nodig bieden we maatwerk of kijken we of een gezinshuis een oplossing is.
- In het hulpverleningstraject willen we de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. Jeugdzorg moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die echt ondersteuning nodig hebben.
- Ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een PGB identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg zelf niet heeft ingekocht.
- De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.
- Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar vooral op kwaliteit;
- Jongeren die mantelzorger zijn, worden optimaal ondersteund vanuit de Wmo, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben;
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding.
- De ChristenUnie pleit voor voorlichting over digiveiligheid op scholen en aan ouders, zodat kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media;
- Wij willen aandacht voor de psychische gezondheid bij kinderen en ouders, extra inzet op het voorkomen van depressies en suïcide onder jongeren;
- We moedigen scholen aan pesten actief tegen te gaan.

5.2 Onderwijs

De ChristenUnie is voor de vrijheid van onderwijs. En alle onderwijs is bijzonder. Dit houdt in dat ouders, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen en dat de gemeente de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteert. Ouders behouden in Utrechtse Heuvelrug de vrijheid van schoolkeuze.

De scholen in Utrechtse Heuvelrug zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. De gemeente en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. In Utrechtse Heuvelrug biedt het onderwijs gelijke kansen voor alle leerlingen, onafhankelijk van het dorp waarin een school staat of van de financiële situatie van ouders. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Zij geven uitvoering aan het bieden van inclusief onderwijs aan alle kinderen. Het is daarbij belangrijk dat het onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd zijn en dat gezamenlijk datgene georganiseerd wordt wat voor leerlingen nodig is om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

Kleine scholen zijn vaak scholen die sterk geworteld zijn in hun omgeving. De ChristenUnie heeft zich zowel landelijk als op lokaal niveau ingezet voor kleine scholen. Dat blijft de ChristenUnie in de komende tijd doen.

Er is een sterke tendens in de samenleving om kinderen eerder te laten beginnen met leren. De ChristenUnie vindt dat dit een keuze is van ouders zelf. In het geval er sprake is van (taal)achterstanden wijzen consultatiebureaus ouders actief op de mogelijkheden van Vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

- Het is belangrijk dat ouders van deze mogelijkheden gebruik maken en dat, als zij daar de middelen niet voor hebben, deelname door de gemeente wordt bekostigd.

Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval in samenwerking met de schoolbesturen en de jeugdzorg.

- Kleine scholen zijn vaak scholen die sterk geworteld zijn in hun omgeving. De ChristenUnie heeft zich zowel landelijk als op lokaal niveau ingezet voor kleine scholen. Dat blijft de ChristenUnie in de komende tijd doen.
- De gemeente stimuleert dat er op iedere basisschool binnen een klas of groep, leerlingen met een complexe ondersteuningsvraag onderwijs kunnen volgen.
- Utrechtse Heuvelrug versterkt de samenwerking met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs PO en VO.
- Er komt extra begeleiding vanuit het sociale dorpssteam in samenwerking met het onderwijs voor overbelaste jongeren (bijvoorbeeld door mantelzorg) die door een complexe thuissituatie niet of weinig naar school gaan.
- De ChristenUnie ziet voor de gemeente via de bibliotheek ZOUT een stimulerende rol, en waar nodig faciliterend, om projecten te ondersteunen op het vlak van het bevorderen van leesvaardigheid, bijvoorbeeld door ondersteuning van leesclubs en taal- en leesstimuleringsprogramma's en het voorkomen van pesten.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt in Utrechtse Heuvelrug actief blijven samenwerken, bijvoorbeeld door te stimuleren dat plaatselijke ondernemers snuffelstages te bieden en stageplekken beschikbaar te stellen.

- De ChristenUnie vindt dat Utrechtse Heuvelrug stageplaatsen beschikbaar moet stellen voor de jongeren uit de eigen gemeente. We vragen vooral aandacht voor stages van (v)mbo-leerlingen.
- De ChristenUnie wil dat de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven in gemeente Utrechtse Heuvelrug. Hierbij vooral aandacht voor arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen.
- De ChristenUnie wil dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt voor haar deel t.a.v. de onderwijshuisvesting, waarbij ontwikkeling en vernieuwing van onderwijs wordt gestimuleerd er aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat.

Hoofdstuk 6 Economie

6.1 Duurzame werkgelegenheid

De ChristenUnie staat voor een economie die er is voor mensen in plaats van andersom. Een goede markt komt tot haar recht als arbeid en kapitaal geen tegengestelde krachten zijn en als ondernemers, werkgevers en werknemers van elkaars talenten profiteren.

Bedrijven en ondernemers in Utrechtse Heuvelrug zijn onmisbaar. Ze zijn van grote waarde voor onze economie en leefbaarheid. Ze creëren werk en zorgen voor innovaties.

Een sterke lokale en regionale economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar vooral om de kwaliteit van leven.

- De gemeente Utrechtse Heuvelrug stelt zich op als partner voor ondernemers.
- De gemeente moet goede voorwaarden scheppen, en lokaal en regionaal (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap stimuleren.
- Gemeentelijke inkoop doen we in Utrechtse Heuvelrug zoveel mogelijk lokaal of regionaal. (MKB vriendelijk aanbesteden)
- Utrechtse Heuvelrug zet zich in voor goede samenwerking tussen de gemeente en de provincie en omliggende gemeenten als het gaat om het aantrekken van duurzame werkgelegenheid.
- Sociale ondernemers krijgen een grotere kans bij aanbestedingen en overheidsinkoop; Bij alle aanbestedingen is social return een voorwaarde.
- Bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte betreft de gemeente ondernemers bij de planning en de werkzaamheden om draagvlak te creëren en de overlast te beperken.

ZZP-ers

Veel mensen werken tegenwoordig zonder in loondienst te zijn, bijvoorbeeld als zelfstandige zonder personeel (ZZP-er). Soms verdienen zij minder dan nodig is om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De gemeente moet wat de ChristenUnie betreft actief gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden om hen zo nodig te ondersteunen.

- ZZP-ers in Utrechtse Heuvelrug worden waar nodig begeleid en praktisch ondersteund, bijvoorbeeld door de beschikbaarheid van goed en snel internet voor de hele gemeente te bevorderen, één gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers en flexplekken in publieke ruimten open te stellen voor startups.

Duurzame bedrijven en duurzame bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen in Utrechtse Heuvelrug behoren een visitekaartje van de gemeente te zijn. Op die plaatsen wordt geld verdiend, ontmoeten ondernemers elkaar en er worden banen gecreëerd. Het zijn ook plaatsen waar inwoners de hele dag verblijven om te werken.

- In overleg met het bedrijfsleven gaan we leegstand voorkomen. In de Utrechtse Heuvelrug zetten we op tijd in op herstructurering van bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan veranderende behoeftes van bedrijven aan ruimte. Leegstand trekt criminaliteit aan.
- Utrechtse Heuvelrug stimuleert goede onderlinge samenwerking tussen ondernemers met (vrijwillig of verplicht) parkmanagement.
- Zorg voor goede bereikbaarheid per OV en fiets.

- Maak bedrijventerreinen aantrekkelijker door groene ruimtes toe te voegen zodat er gesport en gewandeld kan worden in de pauzes en avonduren.
- De ChristenUnie wil dat de gemeente samen met de ondernemers inzet op energiebesparing bij bedrijven en opwekking van duurzame energie. Stel daarvoor duidelijke doelen vast in een onderdeel van het lokaal klimaatakkoord.
- Stimuleer de circulaire economie door kennis- en doe-kringen van bedrijven die zich richten op het besparen van grondstoffen (niet slopen bijvoorbeeld functieverandering, verplaatsing, of – uit elkaar halen voor - hergebruik) energie en het gebruik maken van elkaars warmte of energie.
- De ChristenUnie is tegen 'verdozing' van het buitengebied. We verzetten ons tegen de bouw van distributiecentra in ons groene gebied.

6.2 Werken en rusten

De ChristenUnie hecht grote waarde aan een goede balans tussen werken, zorgen en rusten. De ontwikkeling naar een 24-uurs economie lijkt niet te stoppen. Tegelijkertijd zien we mensen op zoek naar meer rust en onthaasting. De coronacrisis heeft die behoefte onderstreept. Onze samenleving en economie gedijen als er rustmomenten zijn. Vanuit onze christelijke levensovertuiging genieten wij van de zondag als collectief rustmoment.

- Winkeliers mogen niet gedwongen worden om hun winkel op zondag te openen. De gemeente moet dit garanderen en bewaken.
- De ChristenUnie is niet voor (verdere) verruiming van de zondagsopenstelling van winkels.

6.3 Recreatie en toerisme

Ontspannen dichtbij huis. De coronacrisis heeft geleerd dat we hierin nog meer moeten investeren.

- Naast de ontsluiting van onze toeristische trekpleisters gaan we inzetten op een optimale ontsluiting van fiets- en wandelverbindingen voor zowel recreatie als het (doorgaand) woon-werk verkeer.
- Voortzetten van de gebiedspromotie van de Utrechtse Heuvelrug, samen met het regionaal bureau voor toerisme, inwoners en lokale ondernemers.
- Samen met recreatie- en toeristische ondernemers verder gaan met het verduurzamen van de sector.

6.4 Bloeiende dorpskernen

De detailhandel verandert van aard en structuur. Hierop moeten we de komende periode inspelen. De ChristenUnie let hierbij op de leefbaarheid van de kernen en op sociale veiligheid in en rond winkelgebieden.

- Door een (gezamenlijke) aanpak van winkelcriminaliteit en een goed winkellocatiebeleid wordt de positie van (kleine) winkeliers verbeterd.
- De ChristenUnie zet zich in voor optimaal onderhoud en de uitstraling van de openbare ruimte in de dorpskernen en winkelcentra.
- In de dorpen zetten we in op tenminste het behoud van functies. Winkels zijn erg belangrijk voor de leefbaarheid en sociale contacten. We gaan hier creatief mee om, bijvoorbeeld door het combineren van functies.

6.5 Waardering van voedsel

Het is belangrijk om te weten waar ons eten vandaan komt. Daarbij is een nog betere verbinding tussen dorp en buitengebied van belang. Ook de lokale overheid kan een andere eetcultuur bevorderen door bij te dragen aan meer lokale, biologische en gezondere producten en voedselketens.

Herwaardering van de volkstuinen en voedselbossen zijn daarom een goed idee. Het verlevendigt onze gemeente, brengt onze voedselproductie dichterbij huis en maakt de openbare ruimte groener en leefbaarder. De gemeente Utrechtse Heuvelrug geeft aan welke gronden er geschikt zijn om (tijdelijk) een volkstuin te beginnen.

- Regionale voedselmarkten. We stimuleren het oprichten van regionale voedselmarkten, met gebiedscoöperaties die het voedsel rechtstreeks van boeren naar inwoners brengen.
- Verbinding tussen school, voedsel en natuur. De gemeente stimuleert dat basisschoolklassen gelegenheid hebben om een (circulaire) boerderij te bezoeken, een schooltuin aan te leggen of een excursie naar een voedselbos te maken. Zo kunnen leren kinderen wat gezond voedsel is, hoe dat duurzaam kan worden geproduceerd en wat voor impact voedsel heeft. Bovendien kan dit behulpzaam zijn bij het onderwijs over duurzaamheid en klimaatverandering in het algemeen en specifieke onderwerpen als vegetarisme en recycling.
- De komende periode wil de ChristenUnie dat de gemeente samen met boeren, voedselproducenten en de (super)markt gaat inzetten op het promoten van het gebruiken van lokale producten.
- Er bestaat de mogelijkheid voor lokale voedselproducenten om hun producten te verkopen op de (week)markten in Utrechtse Heuvelrug.
- Stimuleer 'voedseljuttens' door het planten van bomen met eetbare vruchten.
- De gemeenten werkt verder aan het totstandkomen van een lokale voedselagenda.

6.6 Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving.

- Bij het verder uitwerken van de pijler natuur en landschap van het regionaal economisch plan wil de ChristenUnie inzetten op een volhoudbare agrarische sector. Kernwoorden: Kringlooplandbouw, lokale voedselketens en de boer als mede-beheerder van de openbare ruimte.
- In onze provincie wordt 1% van het voedsel geconsumeerd dat in ook in de provincie Utrecht wordt geproduceerd. Graag willen we dit in regionale samenwerking verhogen naar minimaal 10% zodat we ook ons 'eigen' voedsel eten en minder daarvan transporteren naar andere gebieden.
- Landbouw-ondernemingen krijgen de ruimte voor een moderne bedrijfsvoering door investeringen mogelijk te maken, voor zover deze een bijdrage leveren aan duurzaamheid en circulariteit, dierenwelzijn, energiebesparing, biodiversiteit, milieu (niet chemische gewasbescherming) en landschap.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug formuleert in de komende periode op basis van de aanbevelingen van de Dierenbescherming beleid op het gebied van dierenwelzijn.

Hoofstuk 7 Meedoen op de arbeidsmarkt

Waar staat de ChristenUnie voor?

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen en contacten aangaan met anderen.

Veel mensen hebben de afgelopen periode een beroep moeten doen op de steunmaatregelen van het rijk. Mensen met een eigen zaak of ZZP-ers. Het is belangrijk dat zij hun beroep weer op kunnen pakken en uit hun bedrijf weer een inkomen kunnen halen.

In onze gemeente 1130 mensen gebruik van de bijstand/participatiewet¹. Het is goed dat we veel regelingen hebben om deel blijven nemen aan de samenleving, en om een fatsoenlijk inkomen te hebben. Er zijn daarnaast te veel mensen die ondanks een of meerdere baantjes dicht bij of onder de armoedegrens leven. Ook het langdurig gebruik maken van regelingen maakt dat mensen steeds verder wegzakken in structurele armoede. Dit willen we niet laten gebeuren.

We leven in één van de rijkste landen ter wereld maar ook in Nederland is armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden. De ChristenUnie vindt dat niemand in Utrechtse Heuvelrug aan zijn of haar lot mag worden overgelaten.

Dit vraagt niet alleen om een goede en zorgvuldige manier van omgaan met de sociale zekerheid maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken. Dat de zorgvuldigheid vanwege een parlementaire roep om harde fraudebestrijding met voeten is getreden zien we in de Toeslagenaffaire bij de belastingdienst. De veroorzaakte ellende en de reparatiekosten bedragen een veelvoud van de eerder bedachte opbrengsten. Zo mag het dus niet weer gaan, ook niet op gemeentelijk niveau.

- De ChristenUnie in Utrechtse Heuvelrug zet zich in voor een bijstandsbeleid vanuit vertrouwen en de menselijke maat waar mensen een fatsoenlijk inkomen hebben en zelf regie houden over hun leven.
- De ChristenUnie zet zich in voor positief bijstandsbeleid waarin mensen niet gezien worden als een kostenpost, maar ondersteund worden om een bijdrage te leveren aan de buurt en gemeente waar ze wonen. Dit kan door bijvoorbeeld te werken met sociale coöperaties, regelluwe zones en vormen van regelarme bijstand.
- Solidariteit komt van twee kanten. Dit betekent dat er rechten zijn maar ook plichten. De gemeente staat daarin dicht bij haar inwoners en helpt bij het herstellen van een fout. We bestempelen mensen niet zomaar als fraudeur. Wanneer mensen bewust misbruik maken van regelingen, fraude plegen of niet willen werken, stellen we duidelijk een grens en is er geen recht meer op uitkering.
- In Utrechtse Heuvelrug zijn we alert op arbeidsdiscriminatie op welke grond dan ook. De gemeente zelf moet ook oog hebben voor ongelijkheid in eigen beleid.

7.1 Aan het werk

De arbeidsmarkt is constant aan het veranderen. Naast vaste contracten bij bedrijven, beginnen steeds meer mensen voor zichzelf als ZZP-er.

Binnen de zorg, logistiek, en de bouw volgen de technologische ontwikkelingen elkaar snel op. Nieuwe beroepen komen op en mensen die al lang in een bedrijf werken, zullen vaker moeten

¹ cijfers van VNG, www.waarstaatjegemeente.nl, maart 2021

worden bij- of omgeschoold. Voor de een is dat vanzelfsprekend, voor de andere persoon is dat lastig. Vooral jongeren zijn daarin kwetsbaar.

- De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs in de dorpen en de regio actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt op zowel de korte en middellange termijn.
- Er zijn positieve resultaten van mentorprojecten, JobHulpMaatjes, meester-gezel-constructies en coachingstrajecten, waarbij vrijwilligers werkzoekenden ondersteunen of waarbij ondernemers als een mentor startende ZZP-ers op weg helpen.
- Het is vanzelfsprekend dat mensen met een beperking ook de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld en maakt bedrijven enthousiast hiervoor, ook door ze te ontzorgen. Een optie is extra aandacht en begeleiding op de werkvloer door een coach of een collega die kennis heeft van de problemen die ze dagelijks ervaren. Dit zorgt voor meer begrip van collega's en meer werkplezier bij de werknemer. Het is belangrijk dat UWV en gemeenten deze ondersteuning inkopen / aanbieden. Daarbij zijn we alert op misbruik van 'gratis werk' (zoals werkervaringsplaatsen) dat ten koste gaat van reguliere arbeidsplaatsen.
- Re-integratietrajecten die de kansen op betaald werk aantoonbaar verhogen worden gestimuleerd. Daarnaast kan vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving, zeker voor het welbevinden van een inwoner, heel waardevol zijn. Onder andere de sociale onderneming BIGA groep heeft specifieke deskundigheid op deze gebieden. De samenwerking daarmee wordt met kracht voortgezet.
- De ChristenUnie vindt dat de gemeente heel zorgvuldig moet zijn als het gaat om het vragen van een tegenprestatie. Het is belangrijk dat een tegenprestatie zoveel mogelijk aansluit bij de eigen kennis en talenten van mensen. De tegenprestatie mag niet ten koste gaan van regulier werk en ook mantelzorg geldt als tegenprestatie.
- De ChristenUnie wil dat er aparte aandacht is voor re-integratie van 55-plussers omdat deze groep aan andere aanpak vraagt. Ondernemers en bedrijven die aantoonbaar succesvolle (re)integratie-trajecten (leerwerktrajecten, inzet als coaches of leermeesters) bieden, worden beloond.
- De gemeente zet zich extra in om mensen met psychische klachten aan het (vrijwilligers-)werk te krijgen.

Nieuwkomers en arbeidsmigranten

Voor nieuwkomers is het voor een goede integratie van belang dat zij snel aan de slag kunnen. Ook voor hen geldt: hoe eerder, hoe beter.

- Vluchtelingen wordt maatwerk geboden om een opleiding te volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen. Binnen de nieuwe inburgeringswet zijn hiervoor meer mogelijkheden.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug zorgt dat er een goede verbinding is tussen de nieuwe inburgeringswet en de ondersteuning bij en bemiddeling naar werk.
- Ook in onze gemeente werken en wonen arbeidsmigranten. Zij maken deel uit van onze lokale economie, maar vormen een kwetsbare doelgroep. Regelmatig hebben zij te maken met uitbuiting, mensenhandel, slechte woonomstandigheden en door de taalbarrière is het moeilijk deel uit te maken van onze Utrechtse Heuvelrugse samenleving. De ChristenUnie is voorstander van lokaal beleid dat bijdraagt aan integratie en dat het risico op uitbuiting, dakloosheid en overlast beperkt.
- Waar dit in het belang van de arbeidsmigranten wenselijk is, sluit de gemeente Utrechtse Heuvelrug een convenant met betrokken werkgevers, dan wel uitzendbureaus, waarin afspraken staan over inschrijving BRP, huisvesting, arbeidsomstandigheden en rechten en plichten van arbeidsmigranten.

- In de Utrechtse Heuvelrug controleert de gemeente regelmatig huisvesting en arbeidsomstandigheden van arbeidsmigranten. Ook om mensenhandel op het spoor te komen.

7.2 Armoede en preventie

Ook in Utrechtse Heuvelrug groeien kinderen in armoede op. Veelzeggend is het merendeel van deze arme kinderen, werkende ouders heeft. De ChristenUnie wil armoede bestrijden. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert veel stress op.

- Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen, moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Wij willen de vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie overgaat doorbreken.
- Armoederegelingen zijn bedoeld om mensen en gezinnen te helpen. Optimaal gebruik van die regelingen, schuldenaanpak en voorkoming van administratieve rompslomp vraagt om een gezinsaanpak (als onderdeel van één gezin, één plan en één regisseur). Deze regisseur zorgt ervoor dat op alle fronten wordt meegedacht: werk en opleiding, maar ook goed in je vel zitten (psychische en fysieke gezondheid) zijn belangrijke factoren.
- Ook voor jongeren is "grip op geld" beschikbaar. Omgaan met financiën maakt onderdeel uit van het preventieve programma van de gemeente.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug sluit zich aan bij de Alliantie Kinderarmoede en zet in op het (nog beter) ondersteunen van het aantal kinderen in bijstand situaties en kinderen in "werkende armen" gezinnen.
- De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat zij betalingsachterstanden tijdig melden en gezamenlijk actief hulp te bieden, zodat (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt voorkomen, zeker bij gezinnen met kinderen.
- Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid kosten geld. De gemeente zorgt dat ook de minima in Utrechtse Heuvelrug mee kunnen doen en profiteren van een lagere energierekening.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug kijkt kritisch naar het eigen gedrag als schuldeiser.
- O.a. scholen en sportverenigingen wordt gevraagd alert te zijn op signalen van armoede bij kinderen en deze te melden bij het sociaal dorpssteam.
- Bij regelingen voor minima moet de gemeente rekening houden met de groep die qua inkomen net boven de bijstandsnorm zit.

Schulden

Het hebben van schulden levert veel stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. De aanpak van schulden heeft dus haast. In de situatie waarbij mensen wel willen betalen, maar niet kunnen betalen, willen we dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug sociaal gaat incasseren. Bij het ontstaan van betalingsachterstanden kijkt de gemeente naar de situatie van de persoon. Maatwerk dus. We gaan altijd uit van vertrouwen en de gemeente moet hulp bieden bij het herstellen van een fout of bij het organiseren van een betalingsregeling. Dit geldt voor alle gemeentelijke afdelingen. En hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook zij mogen op gemeentelijke steun rekenen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een locatie of vervoermiddel.

We zijn blij met het project 'Vroeg in actie' en de schuldhulp van Schuldhulpmaatje en Humanitas.

- In Utrechtse Heuvelrug maken we een plan waarbij werkgevers die te maken hebben met werknemers in schulden, in samenwerking met de gemeente hun werknemer kunnen ondersteunen.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug maakt ook werk van de ondersteuning van ondernemers en ZZP-ers met schulden, door ook voor hen schuldhulp te realiseren en ruimhartige bbz-kredieten aan te bieden.

Hoofdstuk 8 Wonen en ruimte

Waar staat de ChristenUnie voor?

Ieder mens heeft ruimte nodig. Ruimte om te wonen, te werken, te reizen en te recreëren. Maar de ruimte is beperkt, belangen botsen. Natuur, stikstof, woningnood, klimaat en economie, produceren en consumeren. Wonen gaat over samenleven, over samenhang, over gemeenschappen in een straat, buurt of dorpen. De ChristenUnie knokt voor de kansen van starters en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen.

8.1 Wonen

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk, dat is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen, duur betaalde woningen staan onder water en de behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot. De ChristenUnie wil dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw.

Keuzes die we nu maken, hebben gevolgen voor de leefomgeving van toekomstige generaties. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol. Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen (krimp en/of groei) maken het mogelijk en noodzakelijk dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar hergebruik, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herstructurering van al bebouwd gebied. Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar inwoners bij betrokken moeten worden. Via de omgevingstafel worden partijen bij bouwinitiatieven bij elkaar gebracht. Het zou goed zijn om daarin ook aandacht te hebben voor toekomstige bewoners. Het is verder belangrijk dat de infrastructuur op orde is, zoals wegen, fietspaden, openbaar vervoer en snel internet.

Beschikbare woningen

Om te komen tot een voldoende aantal beschikbare woningen in onze gemeente zijn in de vorige raadsperiode al een flink aantal stappen gezet. De woonvisie (2018) noemt nu een concrete verdeling in drie segmenten sociaal (35%), middelduur (35%) en duur (30%). Er is een leegstandsverordening gekomen om vervallen plekken aan te pakken, bepaalde doelgroepen krijgen voorrang bij sociale huisvesting, onder bepaalde voorwaarden kunnen tiny houses worden geplaatst. In de planvoorraad voor woningbouw in de komende jaren zijn 1447 woningen gepland (stand juli 2021), in de categorie sociaal 415 (29%), middelduur 486 (34%) en duur 546 (37%). Hierin zijn de door de Raad in oktober 2020 vastgestelde inbreidingslocaties meegenomen, de woningbouw op het Marinierskazerne is er uitgehaald vanwege veel latere beschikbaarheid.

- Er blijft verdere behoefte aan met name sociale en middeldure woningen voor zowel starters als senioren. Daarom worden jaarlijks inbreidingslocaties waar het nader onderzoek voltooid is aan de raad voorgelegd. Doel is om in de komende raadsperiode nog te komen tot een extra planvoorraad van 300 tot 500 sociale en middeldure woningen.
- Waar dit ruimtelijk in de omgeving inpasbaar is kan tot maximaal zes hoog worden gebouwd.
- Strategisch bouwen. Om groene ruimte buiten én binnen de dorpen te behouden, blijven we inzetten op slimme verdichting in de dorpen. Tegelijk onderkennen we dat de woningbouwopgave zo groot is, dat aan bouwen op landbouwgrond niet valt te ontkomen. Conform de ladder duurzame verstedelijking staan we dat beperkt toe. Aan de randen van de

dorpen in de Utrechtse Heuvelrug biedt dat mogelijkheden om aantrekkelijke woonlandschappen tot stand te brengen in combinatie met substantiële natuurontwikkeling. Denk daarbij aan de wijk Kerckebosch in Zeist.

- Vastgoed is bij uitstek een product om het uitgangspunt van een circulaire economie op toe te passen. Uitgangspunt is daarbij hergebruik van leegstaande gebouwen. Bij vastgoed dat niet wordt gebruikt (lege kantoren, winkels, maatschappelijk vastgoed en bedrijfsgebouwen, vrijkomende agrarische bebouwing door stoppende boeren) wordt zo snel mogelijk gekeken naar een nieuwe maatschappelijk aanvaardbare (woon) bestemming. In een deel van de ruimtevraag voor wonen kan worden voorzien door hergebruik, verplaatsing, transformatie of sloop en nieuwbouw. De ChristenUnie wil dit stimuleren door de overdrachtsbelasting voor beleggers bij transformatie af te schaffen.
- De ChristenUnie wil de transformatie van kantoorgebouwen en leegstaande winkels buiten (vooral buiten het kernwinkelgebied) naar woningen bevorderen. De gemeente heeft vooral een rol in wijziging van omgevingsplannen.
- Leegstaand gemeentelijk vastgoed wordt in samenspraak met de gemeente beschikbaar gesteld als startup co-working spaces die met behulp van collectieve huurovereenkomsten aantrekkelijk zijn voor startups om te gebruiken.
- Het denken in hergebruik, enz vraagt om het behoud van waardevolle grondstoffen. Met medewerking van architecten, aannemers, sloopbedrijven en groenbedrijven is heel veel mogelijk in verkorting van de ketens, besparing van CO₂, import van hardhout, enz tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.
- Om extra mobiliteit als gevolg van de bebouwing van het Mariniersterrein in Doorn zoveel mogelijk te voorkomen zijn maatregelen nodig. De locatie moet goed per fiets en OV bereikbaar zijn. Voor de OV-ontsluiting geldt dat uiterlijk op het moment van besluitvorming al gegarandeerd kan worden dat die goede OV-ontsluiting tot stand zal komen, zodat de extra automobilititeit uit deze locatie minimaal is.
- Doorstromen alstublieft: Er komen verhuiscoaches en zo mogelijk doorstroompremies om mensen van een relatief ruim huis naar een meer passende woning te begeleiden. Het geven van voorrang bij verhuizen naar een kleiner huis uit de voorraad van Heuvelrug Wonen is een goede (eerste) stap.
- De ChristenUnie is voor een woonverplichting bij nieuwbouw (zodat huizen niet opgekocht worden door investeerders om (te) duur te verhuren).
- Bescherm huurders en particuliere kopers beter. De ChristenUnie wil (als na onderzoek blijkt dat dat nodig is) dat Utrechtse Heuvelrug een verhuurvergunning invoert. Hiermee kunnen huisjesmelkers, malafide verhuurders en bemiddelingsbureaus effectief worden bestreden en vooral studenten en arbeidsmigranten beter worden beschermd tegen wanpraktijken. Daarnaast voeren we in Utrechtse Heuvelrug de opkoopbescherming van bestaande betaalbare koopwoningen snel in, ter bescherming tegen buy-to-let. De koper wordt verplicht te gaan wonen in de woning die hij koopt, niet alleen bij nieuwbouw, maar ook in de bestaande bouw. Daarmee reguleert de gemeente meteen ook de toeristische verhuur beter.

Duurzame woningen

- Door middel van een telkens geactualiseerde woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen voert de gemeente een duurzaam woonbeleid. Levensloopbestendige woningen zijn de norm.
- De gemeente blijft inzetten op verduurzaming van bestaande woningen (liefst tot nul-op-de-meter).
- De duurzaamheidslening is in Utrechtse Heuvelrug beschikbaar.

Ouderen

De ChristenUnie wil dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug de komende periode fors inzet op de totstandkoming van (aangepaste) woningen en gemeenschappelijke woonvormen voor onze ouderen. Collectieve woonvormen zijn belangrijk omdat ze zorgen voor onderling contact, gezelschap en burenhulp. Ook bevordert het realiseren van voldoende woningen voor ouderen de doorstroom op de woningmarkt.

- In Utrechtse Heuvelrug mogen er geen belemmeringen zijn voor collectieve woonvormen voor senioren ('kruisde kranen' en gemengd wonen).
- Een vast te stellen percentage van de nieuw te bouwen woningen in Utrechtse Heuvelrug reserveren we voor passende woonvormen voor ouderen. Bovendien wordt toegankelijkheid standaard meegenomen bij nieuwbouw, zodat alle nieuwe woningen levensloopbestendig zijn.
- Dit kan niet zonder een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Eventuele belemmeringen in de regelgeving neemt de gemeente weg. Woningcorporaties grijpen renovaties aan om woningen levensloopbestendig te maken.

Betaalbare woningen, ook voor jongeren

Wonen is voor woningeigenaren die al decennia een huis bezitten meestal goed betaalbaar, voor jongeren en huurders in de vrije sector is betaalbaar wonen in onze gemeente een heel ander verhaal. Daar maken we ons grote zorgen over.

- Betaalbaar starten: Starters moeten in Utrechtse Heuvelrug hun wooncarrière kunnen beginnen. We willen de schaarste eerlijk verdelen en een deel van de te bouwen en vrijkomende sociale huurwoningen reserveren voor starters, die op hun beurt doorstromen zodra hun inkomensniveau dat toelaat.
- In Utrechtse Heuvelrug onderzoeken we de mogelijkheden voor 'duo-wonen': Jongeren en senioren delen een te grote (senioren)woning, zodat jongeren een woonstart kunnen maken en er tegelijk sprake is van een bepaalde mate van ondersteuning voor de oudere(n).

Woningcorporaties

De ChristenUnie wil dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug woningcorporaties de ruimte geeft om innovatief, vraaggericht en toekomstbestendig te kunnen bouwen, maar vraagt daarbij wel duidelijke kaders via de gemeentelijke woonvisie. De komende raadsperiode werken we verder aan het plan hoe we in Utrechtse Heuvelrug de bestaande woningvoorraad volledig gaan verduurzamen.

Woningcorporaties dragen zorg voor voldoende sociale huurwoningen. Woningcorporaties hebben een blijvende taak ten aanzien van de leefbaarheid, op het niveau van de buurt en de wijk. Daarbij organiseren corporaties het leefbaarheidsbeleid niet alleen voor maar vooral mét de bewoners.

- Ruim baan voor woningcorporaties. Naast betaalbare koopwoningen, zijn er vooral meer sociale en (lage) middeldure huurwoningen nodig waaronder appartementen en studio's voor starters en gescheiden gezinnen.
- De gemeente zorgt samen met de wooncorporaties voor dat er voldoende sociale huurwoningen beschikbaar zijn voor speciale doelgroepen (ambulante cliënten beschermd wonen, stathouders, tienermoeders, arbeidsmigranten.)
- De gemeente besteedt in de prestatieafspraken met de woningcorporaties aandacht aan:
 - de beschikbaarheid van goede sociale huurwoningen,
 - de leefbaarheid in wijken en de sociale koopsector,
 - aantal nieuw te bouwen woningen,
 - verduurzaming van bestaande woningen
 - duurzaamheid als norm bij nieuwbouw,

- aantal te vestigen statushouders en andere doelgroepen zoals mensen vanuit de beschermde woonvorm naar zelfstandig wonen met ambulante begeleiding.

Duurzame woningen en andere gebouwen

Verduurzaming van de woningvoorraad is een immense opgave en vooral ook een zaak van lange adem. Bij de energietransitie is isolatie van woningen van groot belang. Deze transitie raakt alle terreinen van onze economie en samenleving, niet in het minst de gebouwde omgeving.

- Wijkgerichte aanpak bestaande bouw. In de bestaande bouw wordt jaarlijks een ambitieus maar realistisch aantal woningen voorzien van een duurzame warmte oplossing. Dit gebeurt via een wijkgerichte aanpak.
- Klimaatbestendige nieuwbouw. Bij nieuwbouw gaat het niet alleen om energiebesparing en gasvrij bouwen, maar ook om klimaatbestendigheid, zowel voor wat betreft de omgang met water - waaronder het afkoppelen van hemelwater en afvalwater - als het voorkomen van hittestress, groene daken als zonnepanelen niet goed mogelijk zijn. We willen dat Utrechtse Heuvelrug beter gebruik maakt van de huidige juridische mogelijkheden en verkent wat er extra nodig is, zoals aanpassing van het Bouwbesluit.
- Nul-op-de-meter bij nieuwbouw. De ChristenUnie stimuleert de bouw van nul-op-de-meterwoningen bij nieuwbouw (ook door woningcorporaties). Op deze manier versnellen we de verduurzaming van de woningbouwsector.
- Voorkom energiearmoede. Wijken met slecht geïsoleerde huizen en bewoners met lage inkomens moeten niet achteraan, maar vooraan staan bij de energietransitie. Waar aardgas geleidelijk wordt vervangen door duurzame warmte, wordt ook geïnvesteerd in isolatie, zodat de energierekening echt omlaag gaat. Daardoor blijven de woonlasten bij verduurzaming gelijk (woonlastenneutraal) en worden woningen ook nog eens comfortabeler.
- Gemeente ondersteunt de "Right to challenge", waarmee samen met inwoners de opgave wordt aangepakt.

Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 3: Energie, klimaat en milieu

8.2 Ruimte

De inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte is het dagelijkse werk van de gemeente. Een belangrijk deel van ons leven maken we gebruik van deze gemeentelijke voorzieningen. De straatverlichting werkt, de straat ligt er netjes bij, er zijn bosjes en grasvelden. De openbare ruimte heeft invloed op onze gezondheid.

Ook Utrechtse Heuvelrug moet zich voorbereiden op klimaatverandering. Er komen meer hoosbuien en meer hittegolven. Juist bij de inrichting van de openbare ruimte moet je daar nu keuzes in maken, vindt de ChristenUnie. Met meer ruimte voor water en groen wordt de openbare ruimte robuuster. Tegelijk geeft dit weer meer kansen voor biodiversiteit in de openbare ruimte. Ook voor ons gevoel van veiligheid, de vrijheid om anderen te ontmoeten en contacten te leggen is een goede, sociaal veilige, openbare ruimte van levensbelang.

De ChristenUnie denkt dan ook aan groepen die minder makkelijk hun weg vinden, mensen met rollator, blindenstok, of kinderwagen, iedereen moet in onze gemeente zijn of haar weg kunnen vinden.

- Bij het aanbesteden van onderhoud en aanleg van de openbare ruimte probeert de gemeente Utrechtse Heuvelrug zoveel mogelijk van de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG) na te streven.

- In Utrechtse Heuvelrug is er voldoende ruimte voor kinderen om te spelen, in speeltuinen, maar ook in bosjes om hutten te kunnen bouwen en in bomen te klimmen.
- De openbare ruimte daagt uit tot spelen en bewegen, ook voor volwassenen.
- De openbare ruimte geeft ruimte aan water en groen om gevolgen van klimaatverandering te kunnen opvangen en regenwater te infiltreren. Stortbuien kunnen zo beter opgevangen worden, bij hete zomers gaan we zo hittestress tegen.
- Onze gemeentelijke gebouwen krijgen zo veel mogelijk groene gevels en daken, als het plaatsen van zonnepanelen niet kan.
- Gemeentebestuurders en raadsleden in Utrechtse Heuvelrug moeten jaarlijks een toegankelijkheidswandeling maken met ervaringsdeskundigen. Dus een geblinddoekte wandeling onder begeleiding van iemand die blind is, of een rondje in een rolstoel. Zo worden de gemeentebestuurders zich bewust van het belang van toegankelijkheid en direct ambassadeurs voor toegankelijkheid.
- De gemeente stimuleert de aanwezigheid dan wel het plaatsen van tenminste één openbaar toilet in elk dorp.
- De gemeente geeft ruimte aan inwoners om hun straat in eigen beheer te onderhouden.
- Open landschappen behouden, versnippering voorkomen. Open landschappen mogen niet steeds kleiner worden. Verrommeling, versnippering en opringerige zichtlocaties langs wegen willen we tegengaan.
- Bij openbare ondergrondse afvalcontainers plaatst de gemeente zoveel mogelijk groen, gras en bloemen om op een positieve manier zwerfafval tegen te gaan.

Omgevingswet

Per 1 juli 2022 treedt mogelijk de Omgevingswet in werking. Doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden voor participatie. De nieuwe wet vervangt veel bestaande wetten en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie die ook het sociale- en gezondheidsdomein raakt.

- De ChristenUnie is voor een goede participatieverordening waarin beschreven staat hoe de participatie van burgers vormgegeven moet worden. Vooral: laat de gemeente daarin een goed voorbeeld geven. Het vroeg bij de planvorming betrekken van onder andere buurtbewoners via een omgevingstafel is bij beoordeling van bouwplannen voor de ChristenUnie van groot belang.
- Belangrijk is ook een goed werkend DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Vooral: goede ondersteuning voor burgers die niet (zo) digitaal vaardig zijn.
- Bij de uitvoering van de Omgevingswet werkt de gemeente Utrechtse Heuvelrug nauw samen met de Provincie en de Waterschappen.

Groene Schoolpleinen

We stimuleren groene schoolpleinen. Kinderen vinden een groen schoolplein leuker, mooier en prettiger, zijn geconcentreerder, rustiger, bewegen meer, zijn meer in contact met de natuur en hebben een meer uitdagende speelomgeving. Daarnaast draagt een groen schoolplein bij aan verminderen van wateroverlast, hittestress en is het goed voor de biodiversiteit.

Natuur

De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur en voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen en biodiversiteit meer kansen te geven.

- Bij de inrichting van de openbare ruimte in Utrechtse Heuvelrug wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen.
- Geen bezuiniging op natuur- en milieueducatie.
- De ChristenUnie pleit voor een revolverend landschapsfonds: Een landschapsfondsen waaruit geleend kan worden om de ontwikkeling van landschapsplannen financieel te ondersteunen. Met terugbetalingen worden vervolgens weer nieuwe projecten gestart.

Hoofdstuk 9 Mobiliteit

Waar staat de ChristenUnie voor?

Goede wegen, paden en OV-verbindingen zijn noodzakelijk om economische, sociale en culturele activiteiten te ondernemen. Mobiliteit brengt mensen bij elkaar. Maar de groeiende mobiliteit gaat al jaren ten koste van onze leefomgeving.

Meer dan de helft van de verplaatsingen gebeurt op korte afstand. Daarom krijgt langzaam verkeer in Utrechtse Heuvelrug voorrang. Dit maakt onze woonomgeving leefbaar, veilig en duurzaam.

Bij verdeling van de openbare ruimte en instelling van verkeerslichten binnen onze gemeente kiest de ChristenUnie daarom voor het STOP principe: Eerst Stappen, dan Trappen (fiets), dan Openbaar vervoer en vervolgens pas de Personenwagen.

De ChristenUnie gaat zich de komende periode verder inzetten voor verduurzaming van de mobiliteit (volledig CO2-neutraal in 2040), voor het vermijden van overbodig verkeer en voor vergroting van het aandeel lopen, fietsen en openbaar vervoer in de totale mobiliteit in Utrechtse Heuvelrug.

Om deze duurzame mobiliteit transitie te realiseren investeren we in sociaal veilige wandelroutes, in meer ruimte voor de fiets met een fijnmazig netwerk van doorfietsroutes met een hoge kwaliteit, in snelle, frequente en rechtstreekse busverbindingen en in een goede afstemming tussen mobiliteit en ruimtelijke ontwikkeling. De gemeente Utrechtse Heuvelrug is (samen met provincie en Rijk) verantwoordelijk voor infrastructuur van hoog niveau.

9.1 Voetgangers

- Barrières voor voetgangers moeten verdwijnen, te beginnen bij basisscholen, winkelcentra, zorgvoorzieningen en andere belangrijke ontmoetingsplekken en de looproutes daar naar toe door goed onderhoud. Verhoogd liggende trottoirs moeten op elke hoek voorzien zijn van open afritbanden voor rolstoelen, rollators en kinderwagens. Voetpaden moeten volledig gebruikt kunnen worden dus obstakels worden weggehaald en overhangend groen of heggen teruggebracht tot de erfgras.
- Wandelpaden van en naar openbare voorzieningen wil de ChristenUnie voorzien van voldoende bankjes, zodat ook mensen die minder goed ter been zijn, geregeld kunnen rusten of elkaar ontmoeten.
- In het gemeentelijke handboek voor de inrichting van de openbare ruimte komen duidelijke eisen voor de toegankelijkheid.

9.2 Fiets

- De ChristenUnie wil een ambitieuze fietsagenda voor Utrechtse Heuvelrug gericht op groei van het fietsverkeer. Daarbij is de focus enerzijds op de ruimte voor fietsers in onze woonkernen, anderzijds op de aanleg van goed verlichte fietsroutes tussen deze woonkernen.
- Er komt op de begroting een apart fietsbudget en er wordt maximaal gebruik gemaakt van subsidies van andere overheden. Inzet is door deze extra investeringen het fietsgebruik de komende raadsperiode te laten groeien naar tenminste 25% van alle verplaatsingen tot 7,5 km in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. In samenwerking met de omliggende gemeenten en de provincie investeren we ook in veelgebruikte woon-werk routes.
- Fietsroutes moeten veilig en comfortabel zijn en worden daarom uitgevoerd in rood asfalt. Bij 50 km wegen zijn fietspaden de norm. Deze fietspaden zijn tenminste 2 meter breed om

ruimte te bieden voor e-bike en bakfiets en om fietsfiles te voorkomen. Op 30 km wegen zijn er fietsstroken in rood asfalt van tenminste 1,80 meter breed zodat fietsers naast elkaar kunnen fietsen.

- Op 30 km wegen die onderdeel zijn van een fietsroute dan krijgen auto's met het oog op de verkeersveiligheid of voldoende ruimte om fietsers in te halen of worden door een smal wegprofiel gedwongen achter fietsers te blijven rijden. Er komen meer fietsstraten waar de auto 'te gast' is en de fiets het primaat heeft.
- Slecht onderhouden fietspaden worden aangepakt.
- Zo veel mogelijk fietsroutes worden bij sneeuw schoongeveegd.
- Er komen (regionale) doorfietsroutes. Op deze routes heeft de fiets zo veel mogelijk voorrang. Zo stimuleren we het gebruik van de fiets in het woon- werkverkeer met zo min mogelijk hinder van obstakels en het overig verkeer.
- Fietsvriendelijke wijken. De gemeente gaat bij nieuwbouw of herstructurering van wijken uit van het fietsverkeer en richt wijken fiets- en kindvriendelijk in.
- Bij winkelcentra, bushaltes en overige attractiepunten komen genoeg fietsenrekken die voldoen aan de normen van Fietsparkeur zodat fietsen veilig en gebruiksvriendelijk kunnen worden gestald.
- De gemeente gaat samen met andere gemeenten in de regio fietsvriendelijke horeca het predicaat fietscafé geven. Deze gelegenheden hebben voldoende stallingen, een sanitaire ruimte, een EHBO-uitrusting, een fietsreparatieset inclusief fietspomp, een gratis watervulpunt en bieden de mogelijkheid om elektrische fietsen op te laden.

9.3 Openbaar vervoer

- In 2023 loopt in de provincie Utrecht de openbaar vervoer (OV) concessie af. De gemeente participeert actief bij het opstellen van het programma van eisen voor de nieuwe (OV)-concessie door de provincie en betreft de gebruikers van het OV daarbij. Openbare voorzieningen, zoals zorgcentra en scholen moeten goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. De laatste jaren is er meer duidelijkheid gekomen over werkelijke vertrektijden door plaatsing van wachttijdborden. Er is tenminste extra aandacht nodig voor verantwoorde rijroosters en wachthaltes.
- Combinatie OV met doelgroepenvervoer. De provincie is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer, de gemeente voor andere vormen van publiek vervoer, zoals het leerlingenvervoer. Door dit vervoersaanbod te combineren op plekken en tijden waar de vraag naar OV te laag is, is mogelijk efficiencywinst te bereiken. Verder wordt goed gekeken naar de functie van aanvullend lokaal vervoersaanbod (belbus).
De gemeente zet samen met de provincie in op slimme combinaties van doelgroepenvervoer (regiotaxi, scholierenvervoer, wmo-vervoer) en openbaar vervoer op plekken en tijden waar reguliere buslijnen onvoldoende rendabel zijn. Zo blijven kleine kernen ook zonder auto goed bereikbaar.
- Vraagafhankelijk vervoer is alleen een alternatief voor OV als sprake is van korte aanmeldtijden (maximaal 1 uur) en een aantrekkelijke prijs. Al dit vraagafhankelijke mobiliteitsaanbod moet binnen enkele jaren zero-emissie zijn.
- Binnen 4 jaar zijn alle bushaltes toegankelijk gemaakt voor mobiliteitsbeperkten, voor zover dit nog niet gebeurd is.
- OV-abonnementen moeten in de hele regio geldig zijn in zowel bus als trein, ongeacht de vervoerder. Hierdoor kunnen sommige reizigers tientallen euro's per maand besparen. De gemeente gaat hiervoor lobbyen bij de provincie en NS.
- Nieuwe bewoners krijgen informatie over de OV-bereikbaarheid in hun dorp.

- De gemeente spant zich in om de dorpen goed bereikbaar te houden voor het OV. Als reguliere OV-lijnen niet haalbaar zijn, spant de gemeente zich in voor de beschikbaarheid van een goed laagdrempelig alternatief.

9.4 Parkeren

- Bij nieuwbouw en herstructurering gaan we in Utrechtse Heuvelrug en herstructurering parkeren zoveel mogelijk centraal aan de rand van de wijk organiseren. Ook wil de ChristenUnie dat de gemeente het gebruik van deelauto's stimuleert waardoor er minder blik op straat komt. Zo kunnen woonstraten worden vergroend en autoluw worden ingericht en hebben voetgangers, fietsers en spelende kinderen daar het primaat. Zo stimuleren we in Utrechtse Heuvelrug duurzame mobiliteit, worden wijken leefbaarder en veiliger en is er plaats voor meer woningen.
- Zoveel mogelijk benzinstations in Utrechtse Heuvelrug moeten een mogelijkheid krijgen voor het snelladen van auto's. Ook verkennen we de mogelijkheid dit te realiseren op parkeerterreinen van supermarkten en winkelcentra of in lantaarnpalen.
- Wij pleiten voor de Vehicle-to-Grid technologie zodat elektrische auto's als buffer kunnen dienen in het elektriciteitsnetwerk.
- Inwoners krijgen de mogelijkheid de eigen auto op te laden via een kabel over de stoep mits voldoende voorzorgsmaatregelen zijn genomen (voorkomen van valgevaar passanten).
- Parkeerterreinen nemen nu onnodig kostbare ruimte in en dragen niet bij aan een leefbare woonomgeving. Bij nieuwbouw moet parkeren daarom zoveel mogelijk op eigen terrein en inpandig. Bestaande parkeerterreinen worden waar dit ruimtelijk inpasbaar is voorzien van daken met zonnepanelen om zo bij te dragen aan de klimaatopgave.

9.5 Verkeersveiligheid

- Uitgangspunt voor het inrichten van de verkeersinfrastructuur is het Duurzaam Veilig principe: wegen zo inrichten dat voor weggebruikers de maximum snelheid al duidelijk blijkt uit de weginrichting en zij hun snelheid hieraan aanpassen.
- Het verkeer moet met name voor voetgangers en fietsers veiliger worden. Wij zetten in op minimaal 50 procent minder verkeersslachtoffers in 2030 ten opzichte van 2022.
- De maximum snelheid binnen de bebouwde kom wordt 30 kilometer. Alleen op wegen met openbaar vervoer en ringwegen geldt 50 kilometer per uur. Er komen bovendien meer woonerven waar niet harder dan 15 kilometer per uur wordt gereden. Waar het op korte termijn niet mogelijk is om de weginrichting aan te passen aan de lagere maximumsnelheid kiezen we voor tijdelijke snelheidsbeperkende maatregelen.
- De ChristenUnie is voorstander van een maximumsnelheid van 60 km op provinciale wegen.
- De ChristenUnie pleit opnieuw voor het omleiden van zwaar vrachtverkeer via de snelweg A12. Daarbij past het ontwikkelen van regionaal beleid voor het afsluiten van provinciale wegen voor doorgaand zwaar vrachtverkeer. De vraag is hoe realistisch dit streven is. Het staat al decennia op de agenda zonder resultaat. Om die reden pleit de ChristenUnie voor het aanleggen van een rechtstreekse verbinding tussen Wijk bij Duurstede en de A12 op kosten van de gemeente Wijk bij Duurstede.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug blijft actief meewerken aan het realiseren van verkeerslessen op basisscholen en bij instellingen en stimuleert dat scholen zich aansluiten bij het verkeersveiligheidslabel. (www.verkeersveiligheidslabel.nl).

9.6 Automobilititeit

- Venstertijden. Voor het toeleveren van winkels in de centrumgebieden in Utrechtse Heuvelrug gelden venstertijden buiten de drukke winkeluren. Deze venstertijden zijn ook buiten de tijden dat kinderen van en naar school gaan zodat kinderen veilig lopend of op de fiets naar school kunnen. Om verduurzaming te stimuleren gelden voor emissieloze voertuigen ruimere venstertijden.
- Brommers en scooters zijn in centrumgebieden vanaf 2024 alleen nog welkom als ze elektrisch zijn. Door het instellen van een dergelijke milieuzone in onze gemeente willen we de luchtkwaliteit verbeteren.
- Bereikbaarheidstoets. Bij grote bouwplannen, zoals het mariniersterrein gaan we in Utrechtse Heuvelrug een bereikbaarheidstoets hanteren, om efficiënt met mobiliteit om te gaan.
- Vanaf 2025 worden de dorpen bevoorrad door zero-emissie voertuigen en zijn alle vuilniswagens in de gemeente uitstootvrij. Met ondernemers gaat de gemeente verkennen of het opzetten van gemeentedistributie haalbaar is, om zo het vrachtverkeer te beperken.
- Om achterstanden in het onderhoud te voorkomen moet de gemeente werken met actuele onderhoudsplannen voor de wegen en kunstwerken (viaducten). Bij onderhoud overlegt de gemeente met externe partijen op het gebied van kabels en leidingen zodat de weg maar een keer 'open' hoeft.
- Per dag rijden diverse pakketdiensten vele kilometers door de gemeente voor het bezorgen en ophalen van bestellingen. Het stimuleren van het afhalen van pakketjes bij afhaalpunten in wijkwinkelcentra tijdens het boodschappen doen kan de omvang van dit verkeer beperken. Ook verkent de gemeente met lokale ondernemers of een gezamenlijke bezorgservice opgezet kan worden om onnodige verkeersbewegingen te voorkomen.

Hoofdstuk 10 Kunst, cultuur en sport

10.1 Kunst en cultuur

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kunst, cultuur en creativiteit verrijken het leven en de samenleving. Wij mensen vormen het beeld van God als creatieve Schepper.

Kunst kan confronteren, stilzetten, ontspannen, wakker schudden en verbinden. Kunst bepaalt ons ook bij de manier waarop wij als mensen het beeld zijn van God als creatieve Schepper.

In onze culturele instellingen werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van onze samenleving. Kunst en cultuur zijn eerst en vooral van en voor de samenleving. De overheid vervult een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed.

Kunst is ook voor en van iedereen. Het is belangrijk dat er toegankelijk aanbod van kunst en cultuur is, met name voor jongeren. Door amateurkunsten te beoefenen, ontdekken en ontwikkelen zij hun creatieve talenten.

Cultuur dichtbij

De ChristenUnie is voor cultuur in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. We koesteren onze eigen lokale geschiedenis.

- Cultuureducatie voor alle kinderen. Dichtbij en betaalbaar. Kinderen uit gezinnen in armoede kunnen (bijvoorbeeld met behulp van een minimapas, of via het Jeugd Cultuurfonds) korting krijgen of gratis deelnemen. Dit wordt ook meegenomen in subsidievoorwaarden voor culturele instellingen.
- De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen in Utrechtse Heuvelrug.

Bibliotheken en overige culturele accommodaties

Voor veel inwoners van Utrechtse Heuvelrug is de bibliotheek de toegang tot boeken, informatie, een cursus en ontmoeting. Ook is de bibliotheek belangrijk als aanvulling op het leesonderwijs voor kinderen, laaggeletterden en nieuwkomers.

Bibliotheekvoorzieningen staan, mede door veel bezuinigingen, meer en meer onder druk. De ChristenUnie wil verdere sluiting van dorps vestigingen voorkomen. Dat kan door uitbreiding van activiteiten, waarbij multifunctioneel, innovatief en duurzaam denken de oplossing is.

- Gebouwen worden zoveel mogelijk multifunctioneel benut; Om het gebruik te optimaliseren, maar ook om dwarsverbanden tussen (brede) scholen, verenigingen, kinderopvang, bibliotheken en muziekscholen, zorginstellingen, etc., te vinden en te versterken.
- De ChristenUnie wil de exploitaties van culturele accommodaties in Utrechtse Heuvelrug gunstig beïnvloeden door in te zetten op lagere energielasten. Dit door het verduurzamen van de gebouwen en lichtinstallaties. Bij nieuwe aanbestedingen/bouwplannen willen we dit nadrukkelijk betrekken en bij groot onderhoud hierover advies inwinnen.

Monumenten en (kerkelijk) erfgoed

Goed onderhoud en beheer van erfgoed en monumenten vinden we belangrijk en we kijken daarbij ook naar nieuwe invullingen van oude gebouwen.

Kerken zijn als religieus erfgoed beeldbepalend in onze dorpen. Voor veel Nederlanders dragen

kerken herinneringen aan belangrijke momenten in het leven. Kerken bieden een plek voor erediensten en bezinning. Veel kerken verliezen echter hun functie en daardoor dreigt leegstand en achterstallig onderhoud. Niet alle kerken kunnen behouden worden, maar er liggen wel kansen in een waardige alternatieve bestemming (denk aan de Kampwegkerk, Doorn).

Musea

Cultuur legt de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van objecten, gebouwen, monumenten, documenten en gegevens uit de al dan niet lange lokale/regionale geschiedenis vraagt zorgvuldigheid. Musea hebben een cultuurhistorisch belang. Enerzijds om te bewaren en te beheren, anderzijds om door te geven en te leren. Het biedt ook kansen om mensen te (re)activeren. Voor het financieel ondersteunen van onze musea zoals Huis Doorn zoekt de gemeente samenwerking in de regio en bij derde (particuliere) partijen.

Evenementen

Evenementen in Utrechtse Heuvelrug moeten veilig en gezond zijn. Niet alleen zijn ze goed toegankelijk maar ook komen er heldere (subsidie-) afspraken over afval/duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank/drugs).

10.2 Sport

Bij sporten staat plezier voorop. Daarom kiest de ChristenUnie voor een toegankelijke sportwereld waarin iedereen kan meedoen. We stimuleren de breedtesport in Utrechtse Heuvelrug. Jong, oud, mindervalide, arm, getalenteerd of gewoon gezellig met elkaar; voor iedereen moet sport beschikbaar zijn.

Waar staat de ChristenUnie voor?

Sport brengt mensen in beweging. Daarom is het nodig om ook voor de toekomst voldoende sportfaciliteiten te hebben; van openbare beweegplekken tot sportaccommodaties. De ChristenUnie zet zich in voor een toegankelijke sportwereld. Iedereen is welkom!

Sport breng ook mensen samen. Sportverenigingen fungeren vaak als cement in de samenleving en verdienen steun, zeker nu deze door de coronacrisis grote klappen hebben gehad.

Het is goed voor kinderen dat ze leren dat bewegen leuk is, dat ze leren om doelen te stellen en samen te werken in een team. Daarom willen we dat sport toegankelijk is voor iedereen, in het bijzonder voor de jeugd, zonder fysieke drempels. Het is van groot belang dat alle kinderen kunnen sporten. Ook de kinderen uit een gezin met een kleinere portemonnee.

Sport dichtbij

Het stimuleren van minima, ouderen, mensen met een beperking en mensen die nog niet sporten om meer te gaan bewegen staat hoog in het vaandel bij de ChristenUnie. We zijn dan ook blij met het sportakkoord. De ChristenUnie pleit voor open sportclubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein.

Maar in de gemeente Utrechtse Heuvelrug nodigen ook de verschillende fiets-, vaar-, wandel- en hardlooproutes en veilige 'ommetjes' uit tot bewegen en meedoen.

- Bij het plannen en bouwen van nieuwe wijken en infrastructurele projecten wil de ChristenUnie dat er plaats komt voor zoveel mogelijk openbare beweegplekken en -routes in de openbare ruimte. Wijken krijgen de mogelijkheid om naast kinderspeeltoestellen te kiezen voor openbare fitnessapparaten.

- In Utrechtse Heuvelrug zorgen we er (in samenwerking met de buurt) voor dat ook kinderen met een beperking in speeltuinen kunnen spelen. De Speeltuinbende geeft tips en ideeën.

Sportaccommodaties

Het is mooi als mensen hun sporttalenten ontwikkelen en zelfs door kunnen groeien naar de topsport. Ook fungeert de topsport vaak als stimulerend voorbeeld. Toch moet de focus van de gemeente Utrechtse Heuvelrug liggen op de breedtesport. Op sport voor iedereen, dichtbij en betaalbaar. Daarom kiest de ChristenUnie er niet voor om met gemeenschapsgeld de topsport te ondersteunen. Ook nu daar door de coronacrisis financiële problemen zijn ontstaan.

Naast het zo beweeg-vriendelijk mogelijk inrichten van de openbare ruimte is het belangrijk dat de sportaccommodaties goed onderhouden, toegankelijk voor mensen met een beperking en veilig zijn. De gemeente staat in nauw contact met de sportverenigingen en heeft de behoefte aan voorzieningen goed in beeld en maakt op basis daarvan een (financiële) jaarplanning. De gemeente probeert alle verenigingen op een eerlijke maar ook financieel passende manier de bedienen. Daarbij houdt de gemeente rekening met een goede spreiding van sportvoorzieningen over onze gemeente. De ChristenUnie wil ook dat de gemeente het accommodatiebeleid afstemt met omliggende gemeenten met als doel elkaar en de sportdeelname te versterken.

- Alle sportaccommodaties moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug ziet erop toe dat iedereen die er recht op heeft, het Jeugdsportfonds weet te vinden.
- Alcohol en sport gaan niet samen. Het alcoholgebruik in sportkantine tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd. De ChristenUnie pleit daarom voor een alcoholconvenant tussen de gemeente en sportverenigingen.
- Elk kind in Utrechtse Heuvelrug heeft aan het einde van de basisschoolleeftijd het zwem-ABC.